

Ara (Bukarestben is) 5 lej.

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 189. szám

Hétfő, 1926. augusztus 23.

Mikor Petrovici

miniszter nemrég a magyarság képviselőinek kijelentette, hogy előtte szent a törvény, tehát így nem tehet, úgy nem tehet, akkor is világosan és határozottan megmondták képviselőink, hogy nem a törvény megsértését kívánják, hanem a sérelmeknek a törvény keretein belül való orvoslását, amire igenis van lehetőség.

Most Petrovici közoktatásügyi miniszter a legutóbbi minisztertanácson maga mondta, hogy a magániskolákról szóló törvénynek számos rendelkezése nem elég világos, nem elég szabatos, s ezeket észszerűen tisztázni kell. Tekintettel arra, hogy a miniszter ur, mint az egész kormány is elismerte a nemzeti kisebbségek jogát, iskoláik szabadságához és ama korlátozások sérelmes voltát, melyet a letűnt rendszer emelt a kisebbségi oktatásnak, ez az észszerű tisztázás csak a megsértett jogok méltánylása, s a kisebbségi iskolázás zavartalan folyásának a biztosítása lehet. Ezt az észszerű tisztázást a törvény keretén belül is — annál könnyebben és nyugodtabb lelkiismerettel teljesítheti a miniszter, mert a liberális kormány, mely a törvényt megalkotta, az emlékeztetés paktumtárgyalások alkalmával a törvény által támasztott sérelmek orvoslását ígérte meg. Ha egy Angelescu megtehetné volna ezt, mennyivel inkább megteheti az utóda, akit a Börne-féle következetesség sem terhel, s aki meggyőződésből és egy kötés erkölcsi kötelezettségéből is a korlátozások megszüntetésének szükségét vallja.

Abban a rövid, de heves szócsatában, melyet Otetelesanu államtitkár és dr. Wiler József képviselő a magyar parlamentti csoport bukaresti reprezentánsa folytattak az iskolai ügyekről, az államtitkár ur Angelescu emlékeztető hangokat ütött meg, midőn a magyarságnak a zsidóvallásu magyar tanulók jogát az iskolák szabad megválasztásához nem csak elvitatta, hanem az ez irányban kifejezett követelést illetéktelennek is minősítette. Ebben az álláspontban két súlyos hiba is foglaltatik. Az egyik a tárgy, mintha semmi közünk sem volna az erdélyi magyar anyanyelvű zsidók sérelméhez, holott nyilvánvaló, hogy abban a pillanatban, amikor a romániai zsidóságnak ama részét, melynek magyar az anyanyelve, magyar a lelkülete, a magunkénak, zsidóvallásu magyaroknak tekintjük, mint ahogy a románoknak a románanyanyelvű zsidókat románoknak kell tekinteniök, nemcsak jogunk, de kötelességünk is az ő gyermekeinek anyanyelvi tanítását biztosítani. A másik az alak, hiba amit az államtitkár ur a vita hevében elkövetett, hogy dezaválta és letagadta a saját miniszterét, aki az anyanyelvi oktatás szabadságáról kétségbe nem vonható, félre nem érthető határozott ígéretet tett, aminek be nem váltása nemcsak a férfiasan adott szó férfiatlan megszegése volna, amit fel sem szabad tételni Petrovici minisz-

terről, hanem megszegése a választási paktumnak is, melynek egyik feltétele ép a magyar iskolázás és anyanyelv szabad érvényesülésének biztosítása volt. Egyáltalában szabad-e föltenni Petrovici miniszterről, hogy ő nem tudja, mit szabad megígérnie, mit a törvény és mivel tartozik a tárcájának, a kormányának, a hazájának?

Anélkül, hogy az államtitkár ur jóhiszeműségét kétségbevonnánk, mi már a kormányval történt megállapodásban és a miniszternek a legutóbbi tanácsban és a német képviselőkkel folytatott tárgya-

lásban kifejezett elhatározásában bíznunk. Bizunk abban, hogy komoly és határozott ígéretét beváltja, az anyanyelvi iskolázás jogát tiszteletben tartja és az iskolai törvénynek sérelmes rendelkezéseit — a lehetőség legszélsőbb határain belül — megjavítja.

E tettéért való felelősséget pedig nem az államtitkárral, Pleancu és Angelescu urakkal szemben fogja vállalni, hanem a parlamenttel és az ország népével szemben. Ezek pedig szentesíteni fogják becsületes és igazságos lépését.

Petrovici miniszter bejelenti a minisztertanácson, hogy tárgyal a kisebbségek képviselőivel

A tegnapi minisztertanács döntött az őszi fegyvergyakorlatokról — A francia-román szerződés ügye

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítói.) A kormány tagjai tegnap este minisztertanácsot tartottak Coanda miniszterelnök helyettes elnöklése alatt, a melyen a Bukarestben időző miniszterek mindannyian részt vettek. A minisztertanács mindenekelőtt az őszi megtartandó fegyvergyakorlatok ügyével foglalkozott, s ezzel kapcsolatban Mircescu hadügyminiszter a szükséges hitelt kérte. Miután Lepadatu pénzügyminiszter nem volt jelen a minisztertanácson, a hitel ügyében határozatot nem hozhattak. A legközelebbi minisztertanács újból foglalkozni fog az ügygel, s valószínű, hogy elrendeli a fegyvergyakorlatok megtartását, még abban az esetben is, ha Lepadatu miniszter azt ellenezné.

Ezután

felolvasták a francia-román szerződés szövegét,

majd foglalkoztak azokkal a népszövetségi konferencián tárgyalandó kérdésekkel, amelyek közvetlenül érik Kiknek Romániát. Mitileneu külügyminiszter pedig ismertette a bulgáriai konfliktus ügyét, bejelentve, hogy Bulgária válaszát szombaton fogja megadni.

Petrovici miniszter ezután bejelentette, hogy a magánoktatási törvénynek hézagai vannak, amelyet pótolni kell. Bejelenti azt is, hogy a törvény rendelkezéseinek alkalmazásáról tárgyalásokat folytat a kisebbségek képviselőivel.

Ezután még határozatot hozott a minisztertanács, hogy a Bessarábiában megjelenő Nasa Racii című lap megjelenését felfüggeszti.

Kalotaszeg tiltakozik és demonstrál az ál-kalotaszegiek ellen

Kiknek a nevében agítálnak Kós Károlyék? — Kalotaszeg magyar népe ládózsát tör a magyar egység mellett — Lelkiismeretlen üzérkedés az erdélyi magyarság nagy érdekeivel — „Nagygyűlés Bánffyhunadon”

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok munkatársától.) Röviden megemlékeztünk már arról, hogy Kós Károly, Deutscher Géza és Koleszár Jenő, mint a kalotaszegi magyarság »vezetői» s ugyanis, mint a Magyar Párt díszidensei, körutazást tartanak Erdélyben, hogy — amint ők mondják — megfigyeléseket szerezzenek a magyarság hangulatáról.

A közelmúlt években már többször kényszerültünk Kósék hasonló »megfigyelő akcióiról» beszámolni. Ezek a beszámolóink eddig még nem ütöttek meg élesebb hangnemet, jóllehet a kíváncsi kalotaszegi megfigyelők nem egyszer megérdemelték volna, hogy kiméletlen kéz-

zel lerántsuk róluk a leplet. Legújabb próbálkozásuk azonban kiprovakálja, hogy nyíltan és tartózkodás nélkül oda kiáltanak a magyarság tömegeinek: Vigyázat! Amit Kós Károly és társai cselekednek nem egyéb legszentebb és legnagyobb érdekeinkkel való hazárkodásnál!

Mert miről is van szó? Nem kisebb dologról, mint hogy Kósék — jóllehet egyelőre még tagadják is, — új pártot

100 lej Zürichben nyitáskor
2.43 és fél svájci frank

akarnak alakítani. Azért utazzák be most Erdélyt, hogy

elégedetleneket keressenek, és ha nem találhatnak, elégedetleneket gyártssanak

a bombasztok és izgatások sarából. Tudjuk, hogy a magyar egységet e pillanatban megbontani szinte lehetetlen, hiszen a magyar tömegek tisztában vannak azzal, hogy

az egység ezekben a sorsdöntő napokban legfontosabb kulturális, gazdasági, egyházi és népi érdekeinek jobbra, vagy balra eldőlését határozza meg.

A Magyar NPártnak a választásokon elért politikai sikerei és az ezután elérendő közszabadsági eredményei szoros és elválaszthatatlan összefüggésben állnak ezzel a valóban imponáló módon meg nyilvánult egységben. Az egész magyarság összetartása és ereje kellett ahhoz, hogy ma, amikor a kisebbségi problémát úgy kezelik a kormányzókörök, mint az államtest beteges gyulladását, enyhítsük a hangulatot és néhány jelentős lépést tegyünk előre nagy kérdéseink belsőbb és civilizáltabb megoldása felé.

Az erdélyi magyarság mindezekkel tisztában van. Koós Károlyék tehát még azzal sem számolhatnak, hogy majd azokat nyelik meg pártbontó eszméiknek akiknek nincsen kialakult meggyőződésük, s akik könnyen hajlanak minden merészül és felelőtlenül kikínált ellenzéki szölamra.

Ellenben helyesen számolnak akkor ha új pártalakítási tervüket

az önképviselőjelöltek népes csoportjára

építik. Végülis választások után vagyunk, a képviselőválasztások óta alig telt még el néhány hónap s öncsinálta kisebbségi nagyságaink szemében még ott lánognak a mellőztetés okozta keserűség és felháborodás lángjai. Kétségtelen, az a kétszáz önjelölt, akik a Magyar Párt trambulinján akartak a politikai karrier magasába lendülni s akiket csendesen leintettek, mielőtt a sikamlós ugródeszkához érhetek volna, örömmel fogadják majd a kalotaszegi három királyok népboldogító és új eshetőségeket nyújtó frázisait.

Kétszáz ember pedig elég ahhoz, hogy megadhatja egy kisebbségi párt külső kéréseit. Ezzel a kétszáz emberrel betöltik majd az összes elnöki és diszelnöki méltóságokat. A címek és a rangok meglesznek, ha a tömegek nem is. De viszont ki ismerné Bukarestben annyira a magyarság belső politikai viszonyait, hogy a jól kiplakátirozott keret mögött tömegeket keresne? Ha kétszáz ember kiabál a fórumon, könnyen föltételezhető az, hogy félmilliónyi elégedetlenkedő nevében szónokolnak és veszekednek. S ilyenformán, ha ténylegesen nem is, de eredményekben alkalmasak a »kalotaszegi demokrata-vezérek« arra, hogy üssenek a magyarság teremtő és egyedül életlehetőségeket nyújtó egységén.

Eppen ezért szinte felbecsülhetetlen fontossága az a nagygyűlés, melyet Kalotaszeg magyarsága e hónap 29-én tart Bánffy-hunyadon a Tigris-szálló nagytermében. E gyűlésnek szinte egyetlen célja, hogy

demonstráljon a magyar egység gondolata mellett és így közvetett módon tiltakozzanak az ellen a lelkiismeretlen politikai hazárdia ellen, amit az ő nevükben Kósék művelnek.

A kalotaszegi magyarság már jólevente tiltakozni akar az ellen a feltevés ellen, hogy Koós és a többi »disszidensek« az ő nevükben és az ő megbízásukból utazzák be Erdélyt s hogy ők adták volna nekik felhatalmazást arra, hogy egyéni céljaikat a kisebbségi érdekek nyomorult

kolduszsákjából facsarják ki. A bánffy-hunyadi gyűlés mintegy eleve ki akarja kiáltani azt, hogy a magyarság megbontathatatlanul áll a Magyar Párt zászlaja mögött és nincsen semmiféle hangzatos szölam vagy üres ígéret, mely arra bírhatná, hogy cserbehagyja a közös, történelmi érdekeket.

Eppen ezért a bánffy-hunyadi gyűlésnek történelmi jelentősége van. Alább — mint kisebbségi dokumentumot közöljük a gyűlésre szóló meghívót is. Száz nyolcvanán írták alá ezt a felhívást s a száznyolcvan név tanuság arra, hogy Kalotaszeg pap és földműves, kereskedő és iparos egy akarattal csoportosul a Magyar Párt mögé:

A felhívás itt következik:

Felhívás Kalotaszeg Magyar Népéhez!

Alólirottak, mint az Országos Magyar Párt »Kalotaszegi Tagozata«-nak választó polgárai és nagyrészen a községi tagozatok végrehajtóbizottságának megválasztott tagjai elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy politikai nyilatkozásra és a »Kalotaszegi Tagozat« végleges megszervezésére hívjuk fel Kalotaszeg egész magyarságát. Az országos választások megtörténtek ugyan, de az élel megállást nem ismer. Kisebbségi életünkre döntő fontosságú nagy kérdések parlamenti elintézése előtt állunk, amelyeknek sikeres megoldása érdekében egységesen félrehúzó sok nélkül kell támogatnunk vezetőinket. Az összetartás erőnek, sikernek forrása a szélhúzás a pusztulás és halál útja. — Nemcsak az erdélyi és határmenti vármegyék magyarsága, de még a régi Regátban letelepedett magyar véreink is immár kiépített politikai szervezetbe tömörülve állanak az Országos Magyar Párt keretei között és küzdenek alkotmányos eszközökkel, testvéri közfoglással kisebbségi jogaink elismeréséért, csupán nálunk Kolozsmegyében nincs még ma semmilyképpen kiépítve az egységes tagozati élet és szervezet. Ennek eszközzése céljából kérünk benneteket, hogy

folyó hó 29-én, vasárnap délután fél 3 órakor Bánffy-hunyadon, a Tigris-szálló nagytermében tartandó politikai gyűlésen

megjelenni szíveskedjétek.

Gyűlésünkön az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa is képviselve lesz, továbbá az utóbb megválasztott magyar képviselőink és szenátoraink közül is többek ígéretét bírjuk, hogy körünkben megjelennek és felszólalásaikban az általános s ezzel kapcsolatosan kisebbségi politikai helyzetünket is ismertetni fogják.

Magyar Véreink! Akik előtt drága a magyar egység és összetartás, akik helyzetünk javulását velünk együtt az Országos Magyar Párt erősítésétől, öntudatos, hűséges támogatásától remélik, várunk benneteket! Számítunk megjelentetekre! Addig is köszöntünk mindnyájatokat, Kalotaszegi magyarok testvéri köszöntéssel!

1926. augusztus hó 15-én.

Dr. Szent-Iványi József, Jósza Gyula, Sigmond Ákos, Bányay László, Bödősi Endre, Barabás Miklós, Lénárt Ferenc, Eszes Kis János, Eszes Kis Ferenc, Nagy Mihály ref. lelkész, Kiss Károly bíró, Varga György Andrásé, Ifj. Valkai József, Lippai János, Ifj. Jakab Lajos, Ifj. Varga István, Barabás Béla ref. lelkész, Kabai Sándor, Borbély István, Kovács János bandi, Muzsi István ref. lelkész, Ruzsa Gyuri István, Gál Potyó István, Korpos Bonya János, Ambrus Gyurka Ferkó J., Csűrös József ref. esp., Simon Gerő, Szabó Gábor, Ifj. Fazekas Ferenc, Kovács Alajos, Bethlendi Márton, Varga Pál Márton, Szilágyi István Sári, Antal Béla levíta tanítót, Antal János, Ifj. Bartha György, Nagy Géza ref. lelkész, Kovács Ferenc levíta tanítót, Kudor János bíró, Kupa György, Kudor Duka István, Kozma István levi, Kónya Gyula ref. lelkész, Balogh Jenő tanítót, Vince András, Bálint András, Horváth János, Kozma László ref. lelkész, Mátyás Gy. Márton, Agoston P. Márton, Bokor Márton ref. lelkész, Keresztes Károly rk. plebános, Dr. Tolcsvay Lajos, Ravasz György, Dr. Nagy Miklós, Dr. Dézsi Zoltán, Buzás Pál gondnok, Pócs Márton bíró, Molnár Pál, Szász Lajos, Varga János, Szabópai János, Miklós János, Ifj. Böndi Ferenc, Miklós György,

Ernyő János, Buzás Márton, Varga Márton, Pócs János mészáros, Bálint Ferenc, Makfalvi János, Kanál Péter, Bokor István, Telegdi József, György Albert, Tóth Ferenc, Benkő József, Mátyás János, Major József, Both pete János, Király István, Kovács János minya, Kovács János jámbor, Bokor Márton v. bíró, Czuczsa János, Kacska István, Miklós János kisbíró, Miklós István (pokoli), Csöregi István Mátyás, Kovács István szígyártó, Papp András, Bethlendi István, Zsebe István, Ferenc János, Rapó Mihály ref. lelkész, Sinkó István, Vince Vince, Boga László tanítót, György István, György György, Török Nagy András, Bifai Mihály ref. lelkész, Lukács András, Béres István, Török Nagy János, Lukács Kisbándi János, Dr. Bibó Béla ref. lelkész, Polgár Gyula ref. lelkész, Lovász István P. Gy., Péter András timár, Kocsár Márton, Csáki János, Varga György, alsó, Vince Pál István v. bíró, Kis Mihály György, Póka Márton, Pócs Ferenc tanítót, Nagy János ref. lelkész, Korpos Ferenc, Sinkó István marobandi, Sinkó Péter marcika, Sinkó András petikó, Kalló bandi István, Török Márton, Gergely István, Tamás G. István, Madaras Endre ref. lelkész, Csányi Ferenc közép, Kovács Varga János, Tamás András János, Gallus Viktor, Jármai Márton ref. lelkész, Betegh Márton, Székely Márton, Orbán Márton, Binder János, Balogh János, Köblös Endre ref. lelkész, Kovács György kuruc, Albert Márton bíró, Mihály György bori, Péntek György huszár, Kovács György bandi, Péntek István pista, Csog Samu ref. lelkész, Bálint Márton tanítót, Balázs György Bandi bíró, Balázs Miklós Mátyás, Balázs Márton bíró, Kovács István szegelet, Daróczi Ferenc ref. lelkész, Szallós Márton piluj, Ifj. Mátyás István tita, Nagy Márton zsíros, Ifj. Mátyás István citta, Szabó Géza ref. lelkész, Tamás Gyula tanítót, Varó András, Horváth János, Barabás Árpád ref. lelkész, Péter György énekező, Péter György barcsai, Szücs János, Péter Lőrinc János, Jenei Ferenc, Molnár Ferenc, Pali Péter, Gergely János, Vistai Márton, Miklós András, Lukács István, Szigeti György, Abrahám István, Molnár Márton, Török Budai István.

Miért kell a kalotaszegi gyűlést megtartani?

A gyűlés háttere már magában is nagyon jellemző a helyzetre. Kósék ugyanis, akik tudvalevően lemondtak az elnökségről, azt kívánták, hogy választásuk meg őket újra, de azzal a megállapodással, hogy ők a Magyar Párttal szemben teljesen független politikát folytathassanak. A magyarság természetesen átlátott ezen az együgyű fortélyon és arra kérte a Magyar Pártot, hogy teljesen új vezetőség választását rendelje el, s ez a közgyűlés lesz 29-én, amikor a magyarság teljesen szakít Kósékkal és előreláthatóan Szent-Iványi József kalotaszegi földbírtokost választják meg.

Ötven százalékkal emelik a CFR. áru díjszabását

Sokkal nagyobb lesz a drágulás, mint ahogy a közlekedésügyi miniszter megígérte — Szeptember 15-én lép életbe az új tarifa

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától) A közlekedésügyi miniszterium már régebben bejelentette, hogy a vasúti díjszabást megdrágítja, azonban átlag 30—35 százalékos emelésről volt szó. Ezért a legkeletlenebb meglepetésként hat az új díjszabás, amely most jelent meg a hivatalos lapban és amelyből az tűnik ki, hogy az emelés nem annyi, amennyinek tervezték, hanem éppen 50 százalékkal emelték fel a szállítási díjakat. Az új áru díjszabás, amelynek kiszámíthatatlan következményei lesznek az egész gazdasági életre, szeptember 15-én lép életbe.

Megerősítették Janovics Jenőnek Brassó városával kötött szerződését

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától) A kultuszminiszterium ma, miután Janovics Jenő minden tekintetben eleget tett azoknak a feltételeknek, amelyeket az előzetes szinigazgatói koncesszió előír, tudomásul vette, hogy Janovics Kolozsvárott és Brassóban fog a jövő évben játszani.

Szabadonbocsátották a fegyházpanama hűnőseit

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától) A bukaresti ügyészség intézkedésére ma reggel szabadonbocsátották a fegyházpanama összes vádlottjait. Cernát őrnagy szabadonbocsátása ellenében ötvenezer lej óvadékot helyezett letétbe.

Bulgária békét akar

Beszélgetés Burow bolgár külügyminiszterrel

STÓFIA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Burow bolgár külügyminiszter megfogadta tudósítónkat és hosszabb beszélgetés során részletesen nyilatkozott

Jugoszlávia, Románia és Görögország

diplomáciai lépéséről.

— Sajnálatos — mondotta Burow külügyminiszter, hogy szomszédos népek, melyek békében akarnak egymással élni, kormányaik kollektív jegyzékeik útján érintkeznek egymással. Ez nem az az út, amely a békéhez és megnyugvashoz vezet. Bulgária ki fog tartani békés politikája és azon akar, hogy szomszédjaival barátságban éljen. A háború után minden bulgár kormány megmaradt az alapelv mellett és ebben meggyőződtek, állott az egész bolgár nép pártkülönbség nélkül. Ha más kérdésben vannak is ellentétek és véleménykülönbsé-

gek, még pedig igen jelentősök, ebben az egy pontban teljes az egyetértés. Annál sajnálatosabb, hogy intencióinkat félreismerik, törekvéseinket és cselekedeteinket nem értik. Ennek ellenére optimista vagyok és bízom abban, hogy szomszédaink végül is kénytelenek lesznek felismerni. Továbbra is dolgozni fogunk azon, hogy szomszédaink bizalmát és az egész civilizált világ rokonszenét kivívjuk.

— Sajnos, a szerbek éppen nagy gyűlölettel viselkednek irányunkban, mint az előtt. Mi nem tudjuk a szerbek hangulatát befolyásolni, ez a belgrádi kormány és a jugoszláv sajtó dolga. Nálunk Bulgáriában a szerbek irányában a hangulat sokkal engedékenyebb, mindannak ellenére, ami az utolsó évtizedekben a két ország között történt.

Északeurópai blokk alakul ki Svédország vezetésével

Beszélgetés Ekmann svéd miniszterelnökkel

STOCKHOLM. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Svédország Északeurópa nagyhatalma, a Keleti-tengeri politika fontos tényezője és az északi államok exponense a Népszövetség tanácsában. Svédország emelkedése a XVII. században, Dánia hanyatlásával egyidejűleg kezdődik. XII. Károly egészen a jelenlegi Románia Bender községéig nyomult elő, ahol még ma is mutatják azt a házat, amelyet a svéd király építtetett a maga számára, amikor Pojtavánál elvesztette a háborút a törökök ellen, és Benderbe kellett menekülnie. Ma már Svédországnak világhatalom, hanem fontos tényezője Északeurópának és kétségtelen, hogy idővel Svédország vezetésével kialakul az északi államok neutrális szövetsége. A minap alkalmam volt beszélgetést folytatnom Ekmann svéd miniszterelnökkel. A diskurzus előbb a belpolitikai helyzetről folyt. A miniszterelnök kiemelte, hogy a világháború Svédország számára is krízist okozott.

— Svédország azonban — folytatja a miniszterelnök — hamar megbirkózott a gazdasági válsággal. Nálunk sohasem volt tulajdonképeni inflációs periódus, általában országunk gazdaságilag erős és egészséges.

Ekmann miniszterelnökről tudni kell, hogy koalíciós kormány élén áll, amelyben saját pártján kívül a liberálisok, Löfgrens jelenlegi külügyminiszter pártja is részt vesz. A kormány tulajdonképen kisebbségi miniszterium és esetről esetre rá van utalva a jobboldali pártok, vagy a szocialisták szavazataira. A kormány tagjai baloldali polgári politikások, azonban tekintélyük olyan nagy, hogy a jobboldal és a szociáldemokrácia támogatásával minden kormányja-

vasat óriási többséget kap a parlamentben. A szociáldemokrata párt Svédországban egyébként igen mérsékelt és nem hajszol utópiákat.

A beszélgetés csakhamar külpolitikai problémákra terelődött át. Ekmann miniszterelnök Svédország külpolitikai orientációjáról a következőket mondotta:

— Svédország kötelességének tartja, hogy az igazságot és jogot tegye külpolitikájának pilléreivé. Küzdeni akarunk a nemzetközi jogért, amennyire erőnk megengedi. Politikánkat az összes északeurópai államok, valamint Hollandia és Svájc is támogatják. A Népszövetség keretén belül neutrális politikát követünk, tekintet nélkül a nagyhatalmak érdekeire. Ami azt a törekvést illeti, hogy Spanyolország, Brazília és Lengyelország helyet kapjanak a Népszövetség tanácsában, mi egyik megnevezett ország ellen sem viseltünk animozíással, azonban nemzetközi érdeknek tartjuk, hogy a Népszövetség tanácsának lehetőleg kevés tagja legyen. Ez nem magatartásunk kizárólag elméleti és nem határolásunkból fakad. Az az álláspontunk, hogy nem helyes a tanács állandó tagjainak számát szaporítani, és tartják ezt valószínűnek. Természetesen azt nem tudhatjuk előre, hogy mi fog történni Németország belépése után?

A svéd miniszterelnök nyilatkozatát a lefegyverzési kérdéssel fejezte be.

— Ennek még nem érkezett el az ideje — mondotta. Szükség van a nemzeti védelem megnyilvánulására. A lakosoknak tudniuk kell, hogy mindig erős ellentét áll fenn a társadalom és a katonaság között, és csak azután kezdődhet sor az általános lefegyverzés végrehajtására.

siettek a tengerbe, mert az áldásos párolgás, amely újból megtermékenyítette volna az országot, elmaradt. Van kövezetvám, de nincs kövezet. Van utadó, de nincsen út. Van vágóhídi díj, de nincs vágóhíd. A mindennapi vegeálás is csak úgy tartható fenn, ha a városok furfangosan kieszelt különböző taksákat rónak ki a polgároknak. Így ismerkedtünk meg a fronttaksá, firmataksá, tehénitaksá és a többi taksá fogalmával, amely a közeljövőben bizonyára kibővül a tojás, levegő és mosolytaksával.

Ez a helyzet általános képe.

Külön fejezetet érdemel a városok sorozatában Déva városa. E városka az utolsó négy év alatt annyi kimagasló férfiutód-zöllyt köreiben, amennyit ez az éves fennállása óta sem látott. Miniszterek jöttek, miniszterek mentek. Egyik bankett követte a másikat. Banderiumok, diszkapuk és lobogóerdők jelezték a sűrű ünneplést. Az idegen szemlélő méltán azt hihette, hogy a Hunyadiak ősi fészke az a mesebeli Eldorádó, ahol a jólét felveti az embereket.

Milyen csalódás!

A városka tulajdonát képező Fehér Kereszt szálloda leégvén, négy millió lejt vett fel kölcsönként egy temesvári banktól, amely után évenként egy millió lej kamatot kellene fizetnie. Kellene, ha volna, miből. A szálloda maga évi kétszázhuszezer lejt van bérbe adva, a hiányzó nyolcszáz ezer lejt pedig nem bírja fedezni. A bank most perelésel fenyeget.

A város vágóhídját mintegy háromszáz ezer lejt jövedelmez évenként. Maga a vágóhíd pedig rom, mert évek óta egy bánt sem fordítottak annak jókarban tartására.

Van a városnak értékes kaszárnyája. Bért nem lát utána, mert a katonaság arra hivatkozik, hogy a fizetendő bért annak fenntartására fordítja.

Értékes erdeje is van a városnak, de annak kitermelt fájával egy konzorcium kereskedik.

Rövid idő óta a harmadik tanács foglalta el a helyét. Komoly és érdemes férfiak mindannyian, méltó letéteményesei a polgárság bizalmának és ennek dacára sem fűzhető nagy remény működésükhöz, mivel egy hibás rendszer következményeit ők sem lehetnek képesek elhárítani.

Dr. Leitner Mihály.

Az aradi prefektus a községi tanács választásánál a Magyar Párt támogatásában bizik

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tanács feloszlata folytán megalkult interim-bizottság magyar tagjai a következők lettek: Nagy Sándor dr., Parecz Béla dr. és Szél Lajos dr. Boneu Vazul prefektus munkatársunknak kijelentette, hogy a választási eljárásból régi elve szerint szigorúan kirekeszti a politikát. A város legméltóbb képviselőiből állítja össze a polgári listát és első sorban a Magyar Párt támogatásában bizik. Bármennyire is szeretném, — mondja a prefektus — Robut újból polgármesternek kandidálni nem lehet, mert politikailag nagyon exponálta magát. Az új polgármesternek nem szabad politizálnia. A kormány állítólag dr. Markovics Vincze volt árvaszéki elnököt jelöli polgármesternek.

Mi történik az állami hivatalok makulaturájával?

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egyik legutóbb megtartott minisztertanács érdekes határozatot hozott az állami hivatalok irattáraitól kiselejtezett iratok értékesítése ügyében. A határozat mindenekelőtt megtiltja a közhivataloknak, hogy ezeket a kiselejtezett iratokat a saját hatáskörükben eladják, s a hivatalok minden esztendőben január végéig kötelesek lesznek a kiselejteztet elvégezni, s a kiselejtezett iratok sulyát közölni az illetékes miniszteriummal, amely intézkedni fog azok eladására nézve. Az így befolyt összeget a fiatal lányokat védő egyesület fogja megkapni. A papír eladási árát a kereskedelemügyi miniszter határozza meg.

Tehát ezt is sikerült központosítani.

Déva város a csőd előtt

A könnyelmű gazdálkodás következményei lehetetlen helyzetbe sodorták a városi gazdálkodást

DEVA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csatlott területek városai elérkeztek a lerongyolódás azon fokához, amely méltán aggodalommal tölti el a polgárságot. A rohamos hanyatlásnak két fő oka van: A túlzott központosítás és az elenőrzés hiánya.

Az imperium első éveiben, mikor az autonóm szervezetek teljes megszüntetésével egyes primárok kiskirályokként uralkodtak és ötletszerűen szeszélyeskedtek, a legnagyobb kéjjel pazarolták a városok értékeit. Senkinek betekintést nem engedtek a városi szövetvényes munkájába és csak sejteni lehetett, hogy ennek rossz vége lesz. Most,

hogy a primárok mellett a polgárság köréből választott tanácsosok foglalnak helyet, teljes nagyságában tárul fel a pusztulás szomorú képe. Az adótörvények megalkotásakor világosan kimondatott az az elv, hogy a városok minden adója és megánjvédelme mellett kizárólag a központi kormányzat rendelkezik, amely a városoktól emígy befolyt összegekből fedezni fogja azoknak szükségleteit is.

Az első részét hajszálnyi pontossággal hajtották végre, amennyiben a polgárságtól beszédett minden adó, kövezetvám, vágóhídi díj és egyéb bevétel az ország közös kasszájába került. A patakcskák azonban hiába

A volt brassói rabbi beiktatása Óbudán

Minden párt és felekezet üdvözölte Neumann dr.-t

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Felemelő, ünnepélyes megnyilvánulása volt a felekezeti békének az új óbudai rabbi beiktatása a narokban.

Az óbudai zsidó hitközség négy évvel ezelőtti tragikus körülmények között, egy villamos baleset következtében elvesztette főrabiját Schreiber Ignác dr.-t. A hitközség Schreiber dr. utódjául az eddigi brassói főrabbit, Neumann József dr.-t hívta meg, akinek a magyar kormány nyomában megadta a magyar állampolgárságot.

A volt brassói főrabbi ünnepélyes beiktatása mostan történt meg. Az Oázis izraelita hitközség diszkozygyűlésén, Neumann főrabbit Kemény Lajos, a hitközség elnöke üdvözölte, és a hívők nevében arra kérte, hogy a hitközség a tradicionális konzervatív szellemben vezesse. Neumann főrabbi erre a hitközség tagjainak kíséretében a zsinagoga előtt Klein Miklós főkantor vezetése alatt a megerősített tompomi kórus ünnepi zsoltárokat énekelt. Azután Kiss Arnold dr. budai főrabbi tartott felavató prédikációt, a zsidó

lelkipásztorok feladatairól. Kiss főrabbi után Neumann dr. tartotta meg beköszöntő prédikációját, hangsúlyozva, hogy a zsidó felekezeti tradíciók ápolásának a magyar hazafisággal kell párosulnia.

A beiktatási ünnepségen megjelentek a hatóságok és valamennyi párt képviselői. Így Budapest székesfőváros tanácsa nevében Szvoboda András dr., a III. kerületi előjáróság képviselőjében Károly József dr. főjegyző, a városházi pártok megbízásából Botzenhard János dr. volt országgyűlési képviselő, a keresztény község (Wolff-párt kerületi elnöke, Andor Károly dr. főkapitányhelyettes, az egységes (Ripka)-párt alelnöke, Vörösvári Miklós dr., a független nemzeti demokráta párt képviselőjében, azonkívül Eulenberg Salamon dr., a pesti izraelita hitközség nevében, Szilágyi Károly dr. nemzetgyűlési képviselő az óbudai református egyházközség nevében. Az óbudai római katolikus és evangélikus egyházközségek nagy küldöttségekkel képviselték magukat. Az impozáns ünnepség a Himnusz éneklésével fejeződött be.

Koldusbotra juttatta az agrártörvény a termelés művészeit

Hogyan élt a hajdani dominiumok kiskirálya és miképpen nyomorog ma egy irredeantának nézett társadalmi osztály? — A Magyar Párt közbenjárásával kérnek földet, vagy állást az erdélyi gazdatisztek — A magyaroknál olcsóbb gazdatisztek akar nevelni az aradi akadémia

AKÁR. (A Brassói Lapok munkatársától.) Merem állítani, hogy sokakat gondolkodóba ejtett az a kezdeti lendület, amelyet az aradvármegyér gazdasáma hozzákezdett az aradi mezőgazdasági akadémia megteremtéséhez. Felélemlő csábító a perspektíva, négyszáz-ötven holdas mintagazdaságok, vetőmag-nemesítés, okos gyümölcsnemesítés, állattenyésztő telep, a borvidéken mesterszőlőtermelésre oktatni a friss gazdagenerációt, de a mi szempontunkból nézve a dolgot, menten a régi gazdatisztekre tévedt az emlékezetem. Mi lesz velük? Gyomrunk a dudva sorsára jutnak az új gazdatiszti társadalom kitenyésztése közepette. Mielőtt félreérténénk: kétséget keltő, hogy a tudatos földkihasználáshoz és intenzív növény-nemesítéshez szükség van egy intelligens és hivatása magasztalan álló agrártársadalomra, de mind járt feldobom a problémát, hogy miért engedik termékelőrelépni a régi gazdatisztek? A földreform forrongó hullaját teremtett az agrártérben s a helyett, hogy összefognának minden erőt és minden tudást kamatoztatniul, hevertetnek egy olyan tökélet, aminőt a termelő társadalmi csoport rutinja hozzáértése és tapasztalata jelent.

Pedig valamikor ugyancsak felbecsülhetetlen erélyt, kezdeményező szellemet és takarékos óvatosságot képviselt a gazdatiszt a boldogult dominiumok világában. Teljhatalmu intézője volt a rábízott, gyakran 3000 holdra is kiterjedő birtoktestnek.

Hogy beszél a régi magyar gazdatisztek erőteljesítményéről és hatalmáról egy hajlott, remegő, réveteg sziluett, Greffner Gusztáv nyugalmazott gazdatiszt, akire az elmúlt napokban bukkan-tam rá a Hegyalján.

— Hosszu idő ugy-e negyvenegy évvel ezelőtti, addig működtem báró Sina örméltóságának birtokán, mint képesített gazdatiszt. Az én jó földesuramnak 360 ezer katasztrális hold birtoka volt, kerék számban tíz uradalma. Birtokunk volt Kevermesen, Félégyházán, Ujarad kör-

nyékén, de nem untatom a felsorolásukkal, pláne ha már nem is jut mind az eszembe. Ismerni minden talpalatnyi földet, örömmel várni a hozamföbbletet a tavalyi lucerna után. Hej be szabad, be nehéz, be uri életünk volt! Kora tavasz től késő őszi hajnali négytől este tízig talpon lenni, megittasodni a cséplőgép muzsikáján, a dolgozó emberek énekén és a mezők friss szénállatán...

Ezt egészen rajongva mondta a 98 éves Gusztáv bácsi. Látszik, hogy a vérpiros nap alkonyi csorgásában újból a buzatálak végtelen arányában fürdik a föld fia.

— Azért nem voltunk mi herék — szaladt ráncba hirtelen a homloka. — Még éjszaka is dolgoztunk a termés-kimutatásokon, amit minden hét végén el kellett küldenünk a jószágkormányzóknak. S a köszönet? — sóhajt az öreg ur. — Aki nagyon élelmes volt, nem mondom, annak vajami jutott is öreg korára. Így néhai Oláh Árpád barátomnak is maradt vagyona. Ő éppen Sina báró 1806-ban épült kuvini kastélyát vásárolta meg. Rám azonban szörnyűséges öregség és koldusaristnya maradt... Ezernyolcszáz korona nyugdíjamból igazán felfordulhatnék, ha vőm, Gyalokay Jenő magyar ezredes nem támogatna jószágával.

Még ennél is szívszorogatóbb a modernebb magyar gazdatiszti társadalom mai helyzete. Népes táborukban Muzsai Zoltán volt aradi gazdatiszt tartja a lelket, aki nyomoruk enyhítésére most a Magyar Párt közbenjárását akarja kisküldetni. Ime mindannyiuk helyett, mind annyiuk érdekében így zokog fel Muzsai Zoltán:

— Mi okleveles magyar gazdatisztek új hazánk mellőzött mostoha gyermekei vagyunk, pedig mi ő miatta vérzünk. A nagybirtokok felosztásával az agrárreform kiszakította a talajt a lábunk alól, s bár ma még nagyobb szükség volna ránk, mint valaha, semmire sem méltatnak bennünket. Igaz, eddig nem is panaszkodtunk, de tehetetlenségünkben sirunk és sirunk ott, ahol senki sem lát,

önérzetes, viharedzett emberek, holott képzettségünkkel kiérdemelhetnénk ma is a mindennapi kenyérünket. Az alkotás, a termelés művészei voltunk, kufárkodni; kereskedni nem tudunk állattal, kenderrel, dohányval, amelyet csak hizlalni, érlelni, nevelni tanultunk meg; de nem feldolgozni, vagy értékesíteni!

Elmondja még a felterjesztés, hogy a még mindig érvényben levő 1900 évi XXVII. törvénycikk bizonyos gazdaságoktól megkivánja az okleveles gazdatisztek alkalmazását, azonban a hatalom érthetetlen ellenszenvvel viseltetik irántuk és

a többtermelés apostolait a legkétségbeesettebb nyomorral hagyják viaskodni.

Pedig ők nem irredenták, sőt örömmel vennének részt mai hazájuk földművelésének felvirágoztatásában. Akár földet kérnek tehát a mai kormányzati rezsimhez közelebb fordított Magyar Párt útján, akár azt a megoldást, hogy szervezzék kiterületeiket a kisbirtokokból, ezeknek élére helyezze őket tanácsadónak, vezetőkné.

— S mint öhajtja bekapcsolni majd a mezőgazdasági akadémia növendékeit a mintagazdaságokba? — kérdeztük dr. Marsieu Justin volt prefektustól, kamarai képviselőtől a mezőgazdasági testület elnökétől, akitől voltaképpen az akadémia eszméje is ered.

— Nagyon könnyen — hangzik a felelet.

Elsősorban is gazdákat akarunk nevelni és nem gazdatisztek.

A föld a jogosultak kezére jut, főleg nekik van szükségük a szakképzettségre. A parasztyermékek is szívesen iratkoznak majd be ide, ha másért nem az önkéntes segély jogért. Az onnan kikerülő gazdatisztek is könnyebben el tudnak majd helyezkedni, mivel

nem lesznek olyan drágák,

mint az akadémiait végzett eddigi gazdatisztek. Mert bizony ma az a helyzet, hogy a gazdatisztek fizetésével és a nyugdíjalappal járó megterheléssel, ami évi 150 ezer lejt jelentene, nem bírják el a négyszáz holdas birtokok!

Vagyis szabatosabban: az előreláthatólag rövidebb uton elért szakképzett segnek lesz kenyere. A többtermelés drágább, fáradtságosabb művészete természetesen könnyebben mellőzhető. Bocsanat, örülni kell: új szakintézet teremtéséről van szó. S hogy közben megvonják a létfeltételét egy ilyen magyar, nagy hagyományú társadalmi rétegnek, az itt ugyancsak mellékszempont. (s. l.)

Figyelem!

Megérkezett az olcsósági hullám a
WERBER SALAMON

céghez Brassó, Kapu-utca 39. sz. alatt
(Szentjános-utca sarok). Tekintse meg tulhalmozott
raktáramot, vételkötelezettség nélkül, az alábbiakra:

Prima 90 cm. széles sárga gyolcs	49 L.
Divat crepek szép mintával minden színben	49 "
Munkás ingeknek való szíftes oxfordok minden színben	39 "
Mosó dolén divat-minták	38 "
Kék- és krémszínű atlasz-csiku grenadinok, függönyöknek	49 "
Ugyanaz jobb minőségben	59 "
120 cm. széles grenadin	76 "
Fehér alapú divatmintájú angol zellrek	47 "
Fehér sifon	28 "
Ugyanaz szélesebb minőségben	36 "
Ugyanaz mosófilon	42 "
Egész finom sifon, ágyneműeknek	49 "
Munkás- és ünneplő ingek nagy választékban 110 lejtől kezdve Alsónadrágok, női ingek, nadrágok, kombinék, reformnadrágok, fejkendők, cernák, szövőfonalak, paplanok, D. M. C. cikkek, kész férfi- és női ruhák. Ugyanitt rendelésre is felveszek. Posztók, férfi- és női szövetek nagy választékban.	

Postal megrendelésnél előleg befizetése mellett szállítok. Mintákkal nem szolgálunk. Gyors és pontos kiszolgálás.

A Brassói Lapok hírdetéseit napenként százezer ember olvassa

Országosan szervezzük meg irodalmi és műkedvelő társulatainkat

Ne csavarják félre a kérdést eredeti irányából — A magyarság kulturális megszervezését csak a Magyar Párt hajthatja végre

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Teleky Dezső lapunkban azt a nagyszabású kiadványt terjesztette elő, hogy a Magyar Párt fogja hozzá a magyarság kulturális megszervezésének feladatához. Gondolatát kiadó érveléssel támogatta és sikerült indítványát az erdélyi sajtóban visszhangot keltő, lapunk hasábjain és más lapokon is több kitűnő író szólalt meg, — de sajnos, a válaszoknak jó része teljesen hibás tévedésből indult ki, olyanból, amelyre az indítványtevő nem gondolt és amely nem volt benne egyetlen egy cikkében, vagy nyilatkozatában sem. A vitázók ugyanis mind abban az egyetlen egy tételben kapaszkodnak be, hogy az irodalmi társaságok irányítását szabad a Magyar Párttal összekötni, mert az irodalomnak a politikához semmi köze sincsen. Az Erdélyi Irodalmi Társaságoknak meg a vécsi Helikon-nak, amely hiszen társaságunkkal alig nevezhető — a fennállását illetik, és a Szágligeti körnek, meg az erdélyi városokban működő többi irodalmi társaságnak a fennállását igyekeznek biztosítani indítvánnyal szemben.

Az irodalmi társaságok kérdése egészen más valami, mint az, amiről Teleky Dezső beszélt. Sem neki nem jutott eszébe, sem másnak nem jutna, hogy a tiszta irodalmi társaságokat a Magyar Párt érdekörébe vonja be, hiszen ezek mind kötött programmal dolgozó alakulások, amelyeknek megvan a maguk többé-kevésbé álmós útja, hadd maradjanak csak ezek meg annak, akik eddig voltak s próbálják meg belülről elfrissíteni saját magukat, ha úgy érzik, hogy elvesztették kapcsolatukat az élettel.

Teleky Dezső nem erről beszélt, s aki minden áron erre viszi a szót, erőszakosan elfel a kérdést onnan, ahova az érthető számba volt, Teleky Dezső arra mutatott ki, hogy

a magyarságban rejlő hatalmas kulturérzék kihasználatlanul hever és iránytalanul vergődik.

Egyes helyeken a dalárdák, olvasóköri-

Lyuknélküli harisnya

ok heti használat után. Szine legutolsó divat szerint. Ilyen harisnyák Foithnál kaphatók.

GEORG FOITH & Co.

nagyszerű munkát mutatnak fel s a szövetségi mozgalomnak is kétségtelen a kulturális terjesztő ereje, — de mindez csak arra való, hogy megítélhessük, mennyi munka van még hátra, de azt is, hogy milyen határtalan lehetőségek vannak a magyar nép kulturális megszervezése terén.

Azt hiszem, senki sem akad, aki kételkednék abban, hogy

a magyar kultúrának nem lesz addig gyökere, amíg útját a néphez meg nem találja

s amíg annak ősz talajából nem szív elpusztíthatatlan életet. Az irodalmi társaságok ennek a kérdésnek tárgyalásánál csak annyira jöhetnek szóba, hogy megállapítsuk róluk: ők nem alkalmasak rá, nincs meg hozzá a megfelelő szervezetük, de nem is ambicionálták soha a nép kultúrájának tudatos, tervszerű emelését. Az irodalmi társaságok azoknak társaságai, akik bennük vannak, s ennyi a jelentőségük. Egyetlenegy irodalmi társaságról sem tudunk, amely bármit is tett volna a nép kultúrájért, nem tudunk népszerű kiadványokról, nem tudunk népszerű előadásokról, nem tudunk olyan folyóiratokról, amelyeket az irodalmi társaságoknak sikerült volna egyenesen azért teremteni meg, hogy minél közvetlenebbül juttathassák el a néphez azt, amit tagjaikban összegyűjtöttek és amit a sajátmaguk természetes ítéllete szerint az irodalom igazi kincsének tartanak. Ezzel az irodalmi társaságok adósak maradtak a magyar néphez, és adósak maradtak a népkönyvtárakkal is, meg a műkedvelő előadásokkal is, meg azazal is, hogy a színházak színvonalára ügyeljenek s a meglevő, feltétlenül elismérésre méltó magyar színészzel együtt fejtsék ki tudatos munkájukat a magyar nép kultúrájának emelése céljából.

Az irodalmi társaságok védelmezőinek kár volt ebben a vitában megszólalniuk, mert megszólalásuk eredménye nem lehet egyéb, mint ez a keserű ízű számonkérés. Mit tettek a magyar irodalmi társaságok a magyar nép kultúrájának emeléséért?

Erre a számonkérésre csak egyetlen egyet lehet válaszolni. Az irodalmi társaságoknak nem is ez a programjuk, s nem is ez a szervezetük. Ez a válasz azonban méltó a Magyar Tudományos Akadémia ősrégi időihez, amikor a gyönyörű előadó termek unalmasan ásitottak szembe a közönséggel s amikor csak egy-két betű-rajongó tudott arról, hogy az Akadémia minden hét szerdáján, — ha ugyan nem csütörtökön — előadó üléseket rendez a nagyközönség számára. Az irodalmi társaságok mind elsősorban kötelességüknek tartották, hogy álmosságban kövessék az Akadémiát, amely ebben az egyben csakugyan rá is nyomta bélyegét a magyar kultúrára. A mai idők azonban mást követelnek s a magam részéről boldogan szállítom le a régi irodalmi társaságok kal szemben támasztható igényeket arra a színvonalra, amely a néphez megfelelő, ha cserébe megkaphatom érte azt a kiterjedést, amely az egész népet felöleli.

A magyarság kulturszervezésében az irodalmi társaságok nem számítanak, mert a kezükbe adott kincsekkel nem sáfárkodtak jól, s a szervezést úgy kell elkezdni, mint ha ők nem is volnának, — Marosvécs itt igazán legkevésbé jöhet szóba, hiszen, ha lehet, még előkelőbb módon akarja az irodalmi kérdéseket kezelni, mint elődei tették, — még pedig

el kell kezdeni ott, ahol Teleky Dezső javasolja, mert az ő javaslata az élet kívánalmainak felel meg.

El kell kezdeni a népnél, és el kell kezdeni a Magyar Párt által. Hadd alakuljanak meg a községi kulturszervezetek, s hadd kapcsolódjanak azok a Magyar Párton keresztül mind egymásba. Ezek a kulturszervezetek tartásuk kezükben a falvak és kisvárosok népének, meg a nagyvárosok magyar munkás földmives tehát még meg nem mérgezett és igazán magyar rétegeinek kulturszervezését, — a dalárdákat, a színjeladásokat, akár a színbizottság megfelelő irányítását, akár a műkedvelő előadások szervezését jelenti

Gyomorrontásnál

a legfontosabb, hogy a gyomort legelőször jól ki tisztítsuk. Erre a legalkalmasabb és legbiztosabb szer a csodás hatásu

KOPROL

hashajtó csokoládé. — Csakis akkor valódi, ha minden egyes pasztillába „KOPROL” név van benyomva. — Ne fogadjon el mást!

2196

az; az olvasókörieket, a természettudományi és más előadásokat, a folyóiratokat, a jó magyar könyvek szerkesztését, az egész magyar kultúrát abban a terjedelemben, ahogy azt a nép érdekei kívánják.

Az irodalmi társaságok pedig várjanak ebben a nagy munkában sorukra. Mert ha nem tudnak benne résztvenni, az elég nagy baj. De majd a végén, ha az őstálajnál elkezdett kulturmunka meghozza a maga gyümölcsét, akkor majd egyszerre ők is észreveszik, hogy új érdeklődés fordul feléjük, hogy érdemes írni, érdemes könyveket kiadni és verseket gyöngyözni, mert a magyar néphez feltámadt a kulturszomjúsága, a magyar nép olvasni kezdett és a sok fajusi, kisvárosi kör megtalálta a módját annak, hogy őszerejéből az írónak is juttasson.

Az irodalmi társaságok maradjanak meg úgy ahogy eddig voltak. Senkinek akarja őket munkájukban és álmukban megzavarni, legkevésbé Teleky Dezső. De

a magyarság ébredjen fel és építse ki a Magyar Kulturközösséget.

Es ezt a munkát a Magyar Párt vegye a kezébe, mert nélküle ezt nem lehet megcsinálni. És mert enélkül a Magyar Párt egyszerű politikai keret marad minden kapcsolat nélkül a magyar néphez, és minden negyedik évben újra kell majd halottaitól feltámasztani, hogy a választási apparátus munkáját jól elvégezhesse. A magyarság pedig nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy a Magyar Párt ne legyen számára több, mint választási keret, amely csak arra jó, hogy mikor kötelességét elvégzi, újra a sarokba állítsák.

Meg kell szervezni irodalmi és műkedvelői társulatainkat. Fel kell építeni a magyar kulturközösséget a Magyar Párt által. MÓRICZ MIKLÓS

Gondolatok

45. A házasság jog szerint végzi a teremtés munkáját a reá bízott részt A házasságtörő azonban nem teremt, csak a teremtés szerszáma mocskolja be.

MÓRICZ MIKLÓS

Kik képviselik Romániát a népszövetség őszi ülészakán?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától) A népszövetség szeptemberi ülészakán Romániát Titulescu, Petrescu Comnen és Demetre Negulescu fogják képviselni. Pót delegátusok dr. Elena Vacărescu, Sextil Puscariu és Barbu Catargiu lesznek. Mitileneu külügyminiszter szeptember elején utazik Genf-be, ahol a népszövetség munkálataiban aktív résztvesz, s ő lesz egyúttal a román delegáció vezetője is.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK”-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

Letartóztatták a brassói sziguranca két vezető tisztviselőjét

Zachiu Dumitru sziguranca főfelügyelőt és Zdracu Eracle sziguranca felügyelőhelyettesét ma az ügyészségre kísérték

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Lapzártakor kapjuk azt az értesítést, hogy ma délelőtt megjelent a sziguranca hivatalban Baiulescu vizsgálóbíró és Jonescu ügyész

letartóztatta Zachiu Dumitru sziguranca főfelügyelőt, valamint Zdracu Eracle sziguranca felügyelőhelyettesét.

A letartóztatás okairól még csak annyi szivárgott ki, hogy hűtlen kezelés, okirathamisítás és pénzekkel való manipulálás vádját emelték a letartóztatott szigurancafőtisztviselők ellen. A letartóztatás Diaconescu táblai főügyész érdeme, aki Brassóba helyezése óta állandóan figyelemmel kísérte a két tisztviselőt s végre sikerült annyi adatra szert tenni, hogy ma a letartóztatás megtörténhetett.

Rejtélyes gyilkosság Nagyváradon

Megcsonkított holttest a híd mellett

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma éjjel három órakor a nagyvárad rendőrségre telefonjelet érkezett, hogy az egyik híd mellett egy megcsonkított hullát találtak. A rendőri készség azonnal kiszállt a helyszínre, amely megállapította, hogy az áldozat Wolf Gyula negyvenöt éves postatiszt. A hulla a folyó szélén feküdt, s a nyakán egy hatalmas seb tátongott, amelyről nem lehetett megállapítani, hogy késszurás-e vagy harapás.

A további nyomozás kiderítette, hogy attól a helytől, ahol a holttestet megtalálták, egészen Wolf Gyula lakóházáig vérnyomok vannak. Erre a nyomozást arra a házra is kiterjesztette, amelyben

Wolf lakott, s ott az egyik szoba közepén egy vérfoltot is találtak, amelyről megállapították, hogy azt fel akarták surolni, ez a kísérlet azonban nem sikerült egészen.

A rendőrség rögtön kihallgatta az áldozat feleségét és felnőtt leányát, akik azonban egyöntetűen azt vallották, hogy Wolf egész éjszaka nem volt odahaza. Ez a vallomás ellentmond a vizsgálat feltevéseinek, de mivel Wolf jó viszonyban élt a családjával, nem tételezi fel a rendőrség, hogy feleségének vagy leányának köze volna a gyilkossághoz. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint feltétlenül gyilkosságról van szó, s a posta tiszt halálát fojtogatás okozta.

Oglinziban újabb rendeletet adtak ki

A fürdőző nőknek csak tizenöt centimétert szabad mutatni a lábaikból

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hiába a targul-neamtzi primár. Nadejde ur csak világhírű fürdőt akar csinálni Oglinziből. A lapok csak tegnap számoltak be arról a szenzációs, még az amerikai majompör érdekességét is felülmúló tárgyalásról, amely a targul-neamtzi járásbíró előtt folyt le, s a melynek azóta felmentett vádlottjai azért kerültek oda, mert nem respektálták Nadejde primárnak azt a rendelkezését, amelyben eltiltja az «excentrikus és izgató» külföldi táncok táncolását s máris újabb jelentés érkezik Nadejde legújabb szenzációs rendeletéről.

A nevezetes rendelet a 2. számot viseli s ebben a primár elrendeli, hogy a jóerkölcs szempontjából tilos Oglinziban a fürdőhelyen a hölgyeknek rövid szoknyát viselniük. Nehány napi határidőt ad a hölgyeknek, hogy gondoskodhassanak a rendeletnek megfelelő hosszúságú ruhákról, mert ezen időpont után szigorú büntetésben lesz része annak, aki többet mutat a lábszárából tizenöt centiméternél. A rendelet már utasítja is a rendőri hatóságokat, hogy ellenőrizzék a megadott időpont után a hölgyek ruházatait s akinek ruházata nem felel meg az előírásnak, azt kérés nélkül jeltessék fel.

Ahogy a bukaresti lapok beszámolnak a dologról, eddig még nem érkezett jelentés arról, hogy voltak-e következményei ennek az újabb rendelet-

nek, annyit azonban jelenthetünk, hogy a primár intézkedésére

a targul-neamtzii rendőrség valamennyi tagját felszerelték szabócentiméterrel,

hogy szükség esetén a helyszínen megállapíthassák egyszerű méréssel a rendelet megszegését. Az Oglinziben nyaraló hölgyek most feszült érdeklődéssel várják a rendelet életbelépésének napját, amikor majd a rendőrök az utcákon és a strandon meg fogják szolítani őket, s mértéket vesznek a láb látható részéről.

Ugy látszik, eddig még nem akadt ember Targul-Neamtzban, aki figyelmeztette volna Nadejde urat arra a csufos kudarcra, amely Görögországban Pangalos elnök urat érte, aki mégis engedékenyebb volt, hiszen harminc centiméternyi látható részt engedélyezett annak idején a női lábakból. A görög hölgyek ma már büntetlenül hánynak fittyet a soha végrehajtásra nem kerülő rendeletnek. Nadejde mindenáron pangaloszi kudarcot akar vallani, egyben pedig el fogja érni azt, hogy a nyaraló hölgyek észvesztve meneküljenek el Oglinziből. Ebből azonban még megjelenik valószínűleg Nadejde ur harmadik rendelete, amely végleg eltiltja a fürdést, mert az van legalább is annyira erkölcssten, mintha a nő lábszárából tizenhat centiméter látható.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy pedig bármelyik hirdetésiroda vagy bizománynak utján is feladhatók. A *gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.
A Brassói Lapok nyomdavidálalatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 3 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű váltó.

Hétfő, augusztus 23.

Kedd, augusztus 24.

Kath.: Benici Fülöp. — Prof. — Görög: Kallinik. — Izr.: Elul 13. — A nap: 5.98—10. Hold: holdtölte 7 óra 44 per. Kath.: Bertalan apostol. — Bertalan. — Görög: Eutik. — 5836. Elul 14. — A nap: 5.24— Hold: utolsó negyed. 30. óra. — Időjárás: Lényeges változás nem várható.

A királyné és Heana hercegnő vezettel nézte végig Pálmay Ilka magyar táncát

Egy sziguranca detektív azonban lehorcázott ezért a művésznőt

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Pálmay Ilka világhírű magyar színésznő néhány hét óta Szovátnál tózkodik. Nehány nappal ezelőtt a királyi környezetéből meghívást kapott, hogy István-szálloda nagytermében rendezett hangversenyen ő is résztvegyen. A műsor előadásán, amelyen a királyné Heana hercegnővel együtt jelent meg, Pálmay Ilka különféle dalokat énekelt cigányzene kíséretében. Francia, német dalok után magcsárdást táncolt, egyuttal a ropogós, magnotáknak a szövegét is énekelte, ami a feles vendégeknél láthatólag nagyon tetszést keltett. Heana hercegnő «bravot» kiáltott a vésző csengő hangjára és kecses táncát.

Annál kirívóbban hatott az az erőszakos eljárás, amelyet szóval eléggé jellemző nem lehet, hogy a hangverseny befejeztével egy sziguranca detektív, akinek nevét eddig a hivatalos titkolózás leple fedte, a gánpriamást, aki Pálmay táncára a zene szolgáltatta, össze-visszapofozta, a művészt pedig külön megleckéztette és lefordította, gyan mert Romániában magyar dalokat énekelni és magyar táncokat lejteni.

Amint értesülünk, Pálmay Ilka nem hagyja annyiban a durva sértést és a királyné audienciájára készül, hogy a felháborító események elpanaszolja.

Vita az államtitkárral

Ma számunkban ismertettük a Rapid ügynökség tudósítását, amely közli az Otetelesanu közoktatásügyi államtitkár és Willer dr. képviselő között folytatott beszélgetést. A közleményre vonatkozólag Willer dr. ma a következőket jelentette ki tudósítónk előtt:

— A Rapid számára tollba mondtam annyit, amennyit a nyilvánosságnak szántam. Ezen túlmenni — beleütközök az országos etikába. Hogy ama párbeszéd lése körül mekkora felületesség terjedt a Rapidot, arra jellemző, hogy az államtitkár szájába teljesen képtelen kijelentést ad. Az államtitkár ur nem mondhatta, hogy a miniszter ígérete törvénytelen, hiszen ép ellenkezőleg, a mi en-

Csak 9 napig

Csak 9 napig van alkalma kedvezményes áron, 750 lejért beszerezni, a világhírű svájci tudós

Dr. Forel: A nemi kérdés

című hatalmas munkáját. Aranyozott nyomású diszkötés. Kapható minden jobb könyveskereskedésben. — Postán az összeg előzetes beküldése ellenében, ajánlva portómentesen, szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya Brassó, Kapu-utca 64-66 szám.

Csak 9 napig

ségünk az, hogy tisztára csak törvényben gyökerező jogok elismerését kértük a miniszter urtól s így neki alkalma se volt törvénytelenégeket ígérni.

— A magyar sajtó munkásainak megfeszített figyelmét és elővigyázatát kérem az ilyen tudósításokkal szemben, különben előbb-utóbbi lehetetlen helyzetbe kerülnek a magyar politikusok s a közös nagy érdekek szolgálata teljesen lehelenné válik.

— **Mária királyné kirándult Laposnyára.** Marosvásárhelyről jelentik: Mária királyné tegnap reggel Laposnyára utazott, udvarhölgyének és Bogdan Florea Marosmegye prefektusának kíséretében. Utközben a községek magyar és szász lakosai mindenütt nagy ünnepséggel fogadták, a királynőt s virágcsokrokat nyújtottak át neki. A királyné Iibán falváig autót ment, itten iparvautra ült s így utazott a görgegyi havasok közt fekvő Laposnyára. Kirándulás közben megtekintette az új királyi vadászkastélyt, másnap aztán visszautazott Szovátrára, ahol elismerését fejezte ki a prefektusnak a kitűnően rendezett kirándulásért. Együttal megjegyezzük itt, hogy Ileana hercegnő amikor Marosvásárhelyről Szovátrára érkezett, a Medve-ló partján levő pavilonban uzsonnára hívta a szováti notabilitásokat.

— **Bucsan miniszter szabadságra utazott** Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy Bucsan belügyminiszter tizenöt nap szabadságra Constancába utazott. A belügyminisztérium ügyeit most csak az államtitkár intézi.

— **Kinevezték a brassói Saguna-líceum igazgatóját.** Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy a közoktatásügyi miniszter Jon Todicescut a brassói Saguna-líceum igazgatójává kinevezte.

— **A lakikák ki akarnak lépni a nemzeti pártból.** Bukarestből telefonálta a Rapid: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a nemzeti párt takista csoportja elégedetlen a nemzeti párt vezetőségével, főleg a parasztpárttal folytatott fúziós tanácskozások miatt, s ezért a csoport legközelebb kilép a pártból, s Mihail Canacuzino vezetése alatt újból csoportosulnak.

— **Ciple Pál polgármester személyéhez ragaszkodik Máramarossziget.** Máramarosszigetről jelentik: A napilapokban az a hír terjedt el, hogy a kormány a városi képviselőtestület feloszlatásával foglalkozik. Ez nem felel meg a valóságnak. Különben is a magyarság és a románság nagyon ragaszkodik Ciple Pál dr. polgármester személyéhez, akit igazságszeretete miatt az egész vármegyében tisztelnek.

(*) **Magyar tanítók!** Megjelentek a Dr. Szenpéteryé—Gázdac Tankönyvek I—VII. o. számára. Kérjen azonnal ingyen mutatvány példányokat. Hirsch A. könyvkiadó Déva.

— **A türkösi evangélikus egyházközség jubileuma.** A türkösi evangélikus egyházközség ez év augusztus 8-án ünnepelte negyvenévi önállóságának az évfordulóját. Ezelőtt negyven évvel vált külön a csernátfalusi evang. egyháztól és rendezkedett be mint önálló, rendes lelkieljáró egyházközség. Ez idő ejött a két egyházközségnek közös temploma, közös papja volt. Negyven évvel ezelőtt, augusztus 8-ikán vonult be a türkösi evang. egyházközségbe ennek első lelkieljárója, Sándor nagy ünnepélyességek között. E negyven év alatt sikerült 1892-ben gyűjtéséből felépíttetni a szép paplakot, meg

Hatvanezer szokos csekkhamisítás

M. SZIGET. (A Brassói Lapok tudósítójától) Nemcsak Máramaros, de egész Eszákrománia pénzpiacát igazgatóban tartja egy vakmerő és sikerült csekkhamisítás. Máramarosszigeten a Ban a Máramarosch devizaosztályához beállított egy magát Rappaportnak nevező áptóltag nagyváradi marhaexportőr és kérte, hogy valtsa fel a nagyszőlősi takarékpénztárnál részére kiállított hatvanezer cseh koronáról szóló csekket. Goidl devizőr azt válaszolta, hogy készséggel, de előbb táviratozik a nagyszőlősi tála ékpénztárhoz. Rappaport azon a címen, hogy az ügy sürgős, ebbe nem ment bele, hanem a Közgazdasági Bankot kereste fel. Itt Holzmann igazgató gyanúsra találta a csekkügyet és elutasította a Mos az állítólagos Rappaport Szatmárra utazott. Itt sikerült becsapnia Moskovics nagytráfikost, aki valutaüzletekkel foglalkozik. A székhámos ezután a pénzzel Máramarosszigetre utazott és ott lejért dollárokat vásárolt. Valahogy azonban neszét vette annak, hogy a rendőrség nyomában van és megugrott Máramarosszigetről. Kocsira ült és a határra szökött. Az itteni persze nem voltak rendben és emiatt

nem engedték át a határon. Azenban egy helyen. Lonkánál még ma is ismeretlen okból átengedték Rappaportot, akiről ma már biztosan tudják, hogy székhámos és hamisított csekket hozott forgalomba. A rendőrség mindkét országban erőyesen nyomozza.

Mint szatmári tudósítónk jelenti, a csaló Rappaportot már el is fogták. Rappaportot, Slomovits nevű vasutas jelentette fel, akit szintén becsapott azzal, hogy száz dollár helyett csak husz dollárt adott neki, később azonban ki egyezett vele. Erre Rappaport a szatmári hídfőnél akart átmenekülni Csehszlovákiába, de nem sikerült, a lonkai hídnál azonban Janovits nevű határfőnök jóvalomért átengedte. Mindezt Herskovits Sándor detektív átlapította meg, aki innen nyomon követte Csehszlovákiába a csalót, s mai sürgönye szerint Kassán feleségével együtt el is fogta. A szűkszavú táviratból nem derült ki, hogy a majdnem félmillió összeg megkerült-e. Szatmáron különben alig két évvel ezelőtt történt hasonló nagyarányú csekkcsalás, amelynek főbűnöse csak néhány napja szabadult ki a börtönből.

növelni több hold földdel az egyházközség birtokát, s legújában 33 ezer lej költéssel a villamosvilágítást vezették be a templomba.

— **Máramarosszigetnek melysége gyászra van.** Máramarosszigetről jelentik: Az itteni magyar társadalomnak nagy gyászra van. A szatmári közoktatásban egy rosszindulatú daganat miatt megoperálták Béres János máramarosszigeti gyógyszerész nagyműveltségű feleségét, született Fürstner Katalint, aki azon az operáció után, negyvenhat éves korában, a város magyarságának osztályon részvéte mellett meghalt. Béresné példás családi életet élt, rézített vajamenny nyi jólétekonysági mozgalomban, s a magyar társadalomnak minden terén tevékeny szerepet játszott. Hült tetemét a római katolikus szertartás szerint temették el. Temetésére kivonult a Polgári Kör, a Katolikus Kör, a Magyar Párt szatmári tagozata és a Polgári Dalárda.

— **A főszolgabíróság rablót.** Megirtuk, hogy a szinerváraljai főszolgabírósgon tizenkéttagú rablóbanda járt és a Wertheim-szekrényt 35 ezer lej tartalommal elrabolta. Mint most a banda letartóztatott tagjai, több nyire cigányok, megvallozták, a rablás eszméje Achim Andrásé, a főszolgabíróság szolgálja volt, aki az épületet őrző kutyát is ártalmatlanná tette s társait beengedte az irodába. Achim is bevallozta a részességét.

— **Hirdetmény.** Közhírré tesszük, hogy a helybeli 3. sz. hegyivadászszázalaj a Pojana és Schuller között folyó évi augusztus 23 és 24-én hadilövészetet tart. A Pojanába járni ezen a két napon veszélyes. — A polgármesteri hivatal

— **Letartóztatnak egy sikkasztó hivatalt.** Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy a főváros rendőrsége az éjszaka folytán letartóztatta a bácaul Kronos és Grozesti favállalatok Fésüs nevű magyar állampolgár főtisztviselőjét, akit azzal vádolnak, hogy másfélmillió lej, amelyből a munkásokat kellett volna kifizetni, elszikkasztott. A körözőlevelet Fésüs ellen a bácaul ügyészség adta ki, s annak alapján tartóztatta le őt a Bukaresti rendőrség.

— **Életbelép a clearingforgalom Romániában.** Bukarestből telefonálta a Rapid tudósítója: A Banca Nationala rendeletet adott ki, amely szerint a clearingforgalmat augusztus 23-ával az egész ország területén életbelépteti.

A világsajtó humora

— Képzeld, milyen pechie van annak a Kohnnak, aki a múlt héten kivándorolt Mexikóba.

— Na?

— Hogy könnyebben tudjon ott elhelyezkedni, mielőtt kiment, áttért a katolikus vallásra.

— **Huszonhárom esődkérés pár hét alatt.** A szatmári törvényszékhez az utóbbi hetekben huszánhárom esődkérvény érkezett.

— **A marosvásárhelyi Világ című kommunista lap megvádolta Nagyvárad tanácsát.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi Világ című kommunista lap, amelynek megjelenését tudvalevőleg betiltották, néhány héttel ezelőtt éles támadást intézett Nagyvárad város tanácsa ellen, több fegyelmi ügygel kapcsolatosan. A város polgármestere vizsgálatot indított s kijadta az ügyet a fegyelmi bizottságnak, amely jelentését holnap, terjeszti a városi tanács elé.

— **Vigyázatlanságból szétroncsolta a gép a kezét.** Dicsőszentmártonból jelentik: Manu Móricz dicsőszentmártoni bádgos tizenegy éves Lujza nevű leánykája »Herkules« dicsőszentmártoni téglagyárban volt alkalmazva. A leányka folyó hó 15-én véletlenül egy üzemben levő géphez nyúlt, mely jobb kezének két ujját teljesen szétroncsolta, a többi hármát is gyengén megsértette. A leánykát beszállították a dicsőszentmártoni kórházba, hol azonnal ápolás alá vették.

— **A Szatmár—mátészalkai vasut.** Valeanu közlekedésügyi miniszter, Szatmáron időzése alkalmával Barbu vármegyei prefekt felvette a Szatmár—mátészalkai vasut megnyitását. A miniszter most értesítette a prefektet, hogy ő is belátja a vonal megnyitásának szükségét. Ha a vállalkozói érdekeltség a szükséges épületek, végállomás, határszolgálati helyiség, emelésében segítségre lesznek, akkor már tavasszal megindulhat a forgalom. A Csenger—Mátészalka—Felesztősziget—Nagybánya vasut építését a miniszter vasuti kölcsön szerzésétől tette függővé.

Kölcsönkönyvtárunk

ujabb nagy kedvezményei:
Tagjaink előfizetési lapjuk felmutatása mellett az

Apolló és Modern

mozgókban
kedvezményes-áru jegyet.

Azonkívül bevételeiknél a következő cégeknél 5% engedmény kapnak:

BLATT harisnygyártó
EHRICH ékszerüzlet
HERZ papírkereskedés
KERTÉSZ Testvérek rövidáru
MOLNÁR hűtőfűtő és manikőr
ORCHIDAN cipőüzlet
SALONS des ODEURS illatszertár
K. Szabó Rózsi kárpaszalon
SZÜKE tértiszta

2856

Naponta érkeznek újdonságok!
HERZ-féle papírkereskedés, Brassó.

Elsőrendű

szücsmunkások

felvételnek:

Kleisch Vilmos és Társa

Sibiu, Str. Regina Maria 12.

SPORT

(x) Európa uszóbajnokság I. Budapestről jelentik: Az 5000 főnyi befogadó képességű tribünön 7000 ember tolongt, ősszázan jegy nélkül ültek be. Közlont kerítést betörttek. A kivézenyelt lovasrendőrök csak nagy nehez állíthatták helyre a rendet. Eredmények: 200 méteres mellúszás döntője: I. Erich Rademacher 2 p 52,6 mp, II. Parys (Belga) 2 p 51,8 mp, III. Prasse (német), IV. Lindberg (svéd). 1500 méteres gyorsúszás döntője: Bajnok Arne Bory 21 p 29,2 mp, II. Berges (német) 22 p 08,2 mp, német rekord. III. Rademacher II. 22 p 9 mp, IV. Halasy (magyar) 22 p 25 mp, magyar rekord. V. Pannok 22 p 33,2 mp. VI. Koutek (cseh) 23 p 43,6 mp. A toronyugrás döntője: I. Luher (német) 112,84 pont, II. Osber (svéd) 107,06 pont, III. Kinght (angol) 101,60 pont IV. Stadelmayer (osztrák) 100,8 pont.

(x) Vízpolómérkőzések.

Románia visszalépett

Magyar-Belga 5:0 (0:0). Bergwall svéd bíró az első félidőben nem adott meg egy magyar gólt, mire a közönség botrányt csapott. A második félidőben a magyar csapat nagyszerűen lábrakapott és a bíró akadályozza a jelenére Wanek, Vértesy és Homonnay góljaival győznek.

(x) Svéd-Német 5:4 (2:3) A svédok 2:3 félidő után 5:4-re győztek Delahaye belga bíraskodása mellett. A svédok góljait Arne Borg, Norberg, Bergwall, Anderson dobta, míg a németekét Benecke, Rademacher és Aman. Az első félidőt német, a másodikét svéd fölény jelezte.

(x) Magyar-Lengyel válogatott 4:1 (3:1) Budapestről jelentik: A Szent István napi nemzetközi válogatott mérkőzést Horthy kormányzó jelenlétében tartották meg. Míg a lengyeleknel a tekesedés, addig a magyaroknál a rutin dominált. A lengyel belső trió szép csatárjátékot mutat, de a kapu előtt tehetetlen, a magyar csatárjáték szintén gyenge, csupán Szidon, Senkey szélsők felelnek meg a hozzájuk fűzött reményeknek, valamint a Fogl háttvéd pár akik nagyszerű munkát végeztek.

A lengyelek széllel és nappal szemben kezdenek. A magyarok mindjárt magukhoz ragadják a játék irányítását, de Horváth II. jobbösszekötőt mindent ront, a 9-ik percben Szidon beadását Kautzky 8 méterről belövi. Majd több eredménytelen korner következik mindkét részről, veszélyes csatárlefutások, amelyek azonban gólképtelenségükön omlanak össze. A 31-ik percben Horváth II. huszonöt méterről guruló gyenge gólt lö, majd a lengyel kapus véd néhány szép labdát. A 42-ik percben Karasak lengyel háttvéd faultol a megítélt szabadrugást Fogl II. huszonöt méterről irtózatoss erővel lövi be. A félidő korneraránya 5:3 a magyarok javára. A második félidő első perceiben a lengyelek felnyomulnak. A 4-ik percben Stalinszky balösszekötőjük lövi egyetlen góljukat. Hurlámzó játék folyik, mindkét csapat erősít. A 14-ik percben Szidon Dobosnak passzol; aki Senkeynek adja ki a labdát, ennek éles lövése kapufáról a hálóba pattan. Kölesönös támadások és eredménytelen kornerekkel ér magyar finissel véget, a zágrábi Fabris által kitűnően vezetett mérkőzés.

Atletika

(x) Nyugatmagyarország atlétái 5742 pontarányúval legyőzték Stájerország válogatott atlétáit.

(x) Az első nemzetközi atlétika verseny. A 400 m. gátfutásban az angol Burghley lord revansot vett a német Trossbachon és 55,6 mp alatt győzött. Egyéb eredmények: Súlydobás: Johnsen (norvég) 13,32 m. — 10 kilométeres futás: Harper (angol) 32,47,3 — 5000 m.: Tatham (angol) 1:07,1. — Olimpiai staféta: Örnuld (Oslo) 2:01,1. 2. Deutscher Klub Berlin. — 1500 m.: Andersen (norvég) 4:07,1.

Tennis

(x) Moldenhauer legyőzte Kehrlinget Hamburgból jelentik: A nemzetközi versenyek befejezését a rossz időjárás késlelteti. A férfi-egyes középdöntőjében Moldenhauer 4:6, 6:3, 6:1, 0:0 arányban legyőzte Kehrlinget, aki a második játszmában inrandulást szenvedett s így tudását nem tudta tovább kellőképpen kifejteni. A férfi egyes döntőjében Lane, Dessart dr. és Moldenhauer jutottak. — A vegyespárosban Aussen és Moldenhauer legyőzték Neppachnét és Prennt és a döntőbe Hofman-Dessart és Várady-Kehrling pár győztesével kerülnek. — A női párost váratlanul a hamburgi Galvao

Hoffmann kettős nyerte, amely a favorit Aussem és Neppachné kettőst 5:7; 6:4, arányban legyőzte.

(x) Finnország győz Lettország felett 4:1 (3:0) arányban. A két ország válogatott legénysége Rigában mérkőzött. A mérkőzést a finnek igen szép és lekes játék után a maguk javára könyvelték el.

(x) Németország-Belgium 6:4 (4:1). A vízpolóbajnokságok során a németek győzelme a belgák felett pillanatig sem volt két-

séges. A belgák csak a második félidőben voltak veszélyesek. Az első három gólt Berecke, Treiss, Baehre lötték, a harmadik gól előtt a bíró egy belgát kiállított. A negyedik gólt Viser belga lövi, míg a félidő ötödik gólja a német Amann érdeme. A második félidőben a belgák felnyomulnak és Van Gheem és Bauwein révén két gólt érnek el (4:3), ezután Baehre két gólja következik (6:3), majd a belga Ripens lövi a zárógólt (6:4).

MEZŐGAZDASÁG

A többtermelést a gazda bármely percben megkezdheti

A Brassói Lapok számára írta Schwab János ny. földmivesiskolai igazgató

Tegnap cikkében Schwab János a többtermelésnek azokról az akadályairól beszélt, amelyek a termőföldekkel és a gazda személyével függenek össze, és megmutatta azt a módot, amelyen azok elháríthatók.

A cikkét a kitűnő szerző így folytatja:

A fizikai munkaerő mellett a gazda szakértelme játszik fontos szerepet a többtermelés meghonosításában. Nem elég, ha a mezőgazda tud szántani, vetni és kaszálni, hanem az a lényeg: mikor, hogyan kell az egyes teendőket végrehajtani, hogy a legnagyobb terméshozamot eredményezze. Apáról fiúra többnyire csak az ősidő óta divó szokások szállanak át, amelyek sok esetben éppen ellenlétben állanak a szaktudás újabb vívmányaival. A többtermelést az apáról-fiúra szállt ismeretekkel megvalósítani nem lehet.

Alkalmat kell nyújtani minden törekvő gazdának legalább az alapismeretek megszerzésére. Ez pedig a háború kezdete óta minálunk nyugvóponttra jutott, ami nemcsak megállást, hanem hátramaradást jelent. Már a népiskolában kellene sütyt helyezni arra, hogy a gyermek lelkében az ismeretszerzés fontossága kelően felébresztessék. A haladás akadályai a népiskolában veszi kezdetét. Serdülő ifjainknak nem igen van alkalmuk újabb ismeretek szerzésére. Ha pedig megvénülnek, csak az apjafia akar lenni, mert ha a gazdálkodás akkor jó volt, most is jónak kell lenni. Ilyen körülmények között nem csoda, ha a többtermelés a gazda egyéniségén is megfeneklik. Célrányos gyermeknevelés és iskoláztatás serdülő ifjak részére megfelelő szakiskolák felállítás, éltebb gazdák részére rendszeres tanfolyamok és előadások tartása, nemkülönben a mezőgazdaság összes ágait tárgyaló szaklapok és olvasókönyvek szerkesztése azon követelmények, amelyeket megváltozott viszonyaink égetően szükségessé tesznek, ha a többtermelés akadályait csökkenti akarjuk.

3.) A kedvezőtlen közigazdasági viszonyok folytán fennálló s a többtermelést gátló akadályok oly számosak, hogy azokat egy rövid értekezés keretén belül részletesen tárgyalni nem lehet. Ezért csak főbb vonásokban fogom azokat érinteni.

Egy ország közigazdasági viszonyait főként az államhatalom a fennálló törvények és rendeletek szabályozzák.

Többtermelés szempontjából az államnak érdekében állana a termőföldet csak oly egyéneknek tulajdonába juttatni, akik biztosítékot nyújtanak arra, hogy azt kelően megművelik és megfelelő terméshozamot képesek felmutatni. A minálunk már javarészből keresztül vitt agrárreform sajnos sok helyen éppen az ellenkezőt bizonyítja. Nagybirtokok, amelyek a haladás, a belferjes gazdálkodás és így a többtermelés megvalósításában már jelentékeny lépéseket tettek, többnyire oly egyének kezébe kerültek, akik vajmi keveset értenek a gazdálkodáshoz, de meg nem is rendelkeznek a legszükségesebb felszereléssel, hogy a földet valamilyen módon megmunkálják. Amit felföldnek meg sem közelíti azt a terméshozamot, amelyet azelőtt a fel nem osztott birtokból felmutatott. Tehát haladás helyett visszaesést hozott az agrárreform minálunk számos helyen többtermelés szempontjából.

Reméljük, hogy a most folyamatban levő politikai átalakulás ezt a csorbát, amennyire csak lehetséges, ki fogja szüntetni és számos akadályt meg fog szüntetni a többtermelés megvalósítása érdekében. Így sürgős intézkedések szükségesek a birtoktagosítás lecsapolására, a káros növények (gyomok)

gyors keresztültelére, a vizenyős területek a sok helyen csapásként fellépő káros ártások kötelező irtására.

Közigazdasági akadályt képez a többtermelés szempontjából az a körülmény is, hogy a gazda jó velőmagot és egyéb gazdasági felszereléseit igen nehezen és csak horribilis áron képes beszerezni. Terményeit és állati termékeit nem tudja kelően értékesíteni, mert a forgalom nehézségei, vagyis az előírt engedélyek körülményes beszerzése, a magas vámok, stb. nagy akadályai a ki- és beviteli szállításoknak. Ennek következtében saját zsirunkba fulladunk, a külfölddel szemben kevés forgalmat tudunk felmutatni, ami valutánkat nyomja, pénzünket értéktelenné teszi és a drágaságot emeli.

Dacára annak, hogy a háború után a termelés visszaesést mutat, az adó és egyéb közterhek megsokszorozódtak. Nem csoda tehát, hogy a panasz általános s mindenki vágyik egy jobb jövő után.

Bár csak az a csillag, amelyet bölcs kormányunk zászlójára tűzött a megváltás, a haladás csillaga volna. Népünk nagy méltékban helyezte bizalmát a mostani kormány kezébe, mert ígéretet tett, hogy főtörekvésként leendő normális viszonyokat teremteni és az elégtelenséget az egész vonalon megszüntetni. Hisszük is, hogy oly többséggel a hálta mögött jó szándékait meg is tudja, de meg is fogja valósítani.

Egy irodistanő vagy irodista,

jó erő, helybeli engrosüzletben azonnali beépítésre kerestetik. Német nyelv megkívánatik. — Levélben ajánlatok a kiadóhivatalban küldendő. 8611

Ha már mindenütt hiába kereste

az Önnek szükséges zeneművet, rendelje meg egy lapon az ország legnagyobb szaküzletétől, Moravetz zeneműkereskedésétől Temesvár, s a legrövidebb időn belül kézhez kapja. Jegyzék ingyen. 2370

Harisnya,

kesztyű és

kötöttáru

a legjobban vásárolható

M. BLATT-nál

BRASSÓ, Kapu-utca 38. sz. 2314

Dynamo-gépek és elektromotorok

javítását és áttekercselését vállalja az

ELECTRA R. T. Brassó,

Károly herceg-utca 32. 2322

KÖZGAZDASÁG

A cipésszékzműipar sérelmei az országos cipésszékzkongresszus előtt

Az Országos Bőripari Kiállítás előkészületei befejeződtek — Augusztus 27-én nyílik meg a kongresszus

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hónapokkal ezelőtt egy néhány marosvásárhelyi cipésszékzmester életrevaló eszmét dobott felszínre: országos bőripari kiállítás rendezését, amely mintegy demonstrációja legyen annak a fejlettségnek, amely fokon Erdély cipésszék kisipara áll. Barabás György, Csetri Mihály és Ipó János cipésszékzesterek kezdeményezésére indult el Marosvásárhelyről a kiállítás eszméje és ma már országsszerte legnagyobb lelkesedéssel karolják fel az érdekeket a bőripari kiállítás tervét. A helyi kereskedelmi és iparkamaránál Barabás György mutatta be a kiállítás tervezetét és Russu János elnök az iparkamara részéről nyomban a magáévá tette az ötletet és erkölcsi és anyagi segítséggel hathatósan annak támogatását elő segítette az ötletet és erkölcsi és anyagi segítséssel, úgy, hogy felvetődött az ezzel kapcsolatos cipésszékzi kongresszus is, amely igen alkalmas lesz arra, hogy a cipésszék-kisipar számos szönyegen forgó sérelmét megtárgyalja és illetékes helyen a jogos panaszokra orvoslást kérjenek. Ezen a kongresszuson mindenek előtt állást foglalnak a súlyos adóterhek ellen. Az előadói tisztet Nagy János Sz. udvarhelyi tölt be. A szakmai szervezkedés igen fontos kérdése is itt kerül megtárgyalás alá. Ez alakakommal tartja az országos szövetség ideiglenes vezetősége is jelentését. A jelentést Jakner József elnök olvassa fel. A helyi szervezetek és az országos szövetség fontossága is megtárgyalás alá kerül. További pontok a következők:

A szaksajtó. Előadó: Kártyás Lajos, Arad A cipésszékzmű ipar kívánságai az új ipartörvény megalkotásával.

Képesítés, tanoncügy, és mestervizsgák. Előadó Barabás György Marosvásárhely.

Kontárkodás, jóléti műhelyek eltörlése. Előadó Ipó János Marosvásárhely.

Gyári cipők, az állami és közintézeti munkák szállítása körüli sérelem. Előadó: Dánér Lajos Brassó.

Hitelkrízis. Előadó Kertész Miklós, az erdélyi és bánati borkereskedők titkára.

Fenntekben közöljük a nagyfontosságú kongresszus tárgysorozatát, amelyen csupa olyan kérdések szerepelnek, amelyek az or-

szág összes cipésszék kisiparosainak napi problémáját képezi és amelyek letárgyalása rendkívül jelentős és mélyreható fontossággal bír a cipésszék kisiparosok életében.

Amint tehát láthatjuk a kiállítás nagyfontosságú eseményt képez, amennyiben ez az első alkalom az imperium változás óta, hogy a gyárparral szemben fejlett kézműipar a maga termékeivel felvonuljon és demonstrálja versenyképességét és ennek az iparnak erősségét.

A marosvásárhelyi rendezőség élén ken átérzi vállalt kötelezettségét és mindenképp arra törekszik, hogy ez a kiállítás ment legyen minden olyan hiányosságtól, amely bármilyen csalódásra is adhatna alkalmat. A kiállítás augusztus 22-én nyílik meg a székelvöldi iparmúzeum termében és aug. 29-ig tart. Maga a kongresszus megnyitása aug. 22-én délelőtt zajlik le a városháza dísztermében. Impozáns felvonulás, társ-egyesületek díszlobogókkal vesznek részt a kongresszuson, mint a kiállítás megnyitását. Délelőtt fél 11 órakor a kongresszus testületileg átvonul az iparmúzeumba, ahol a kiállítást ünnepélyesen megnyitják. A déli bankett után délután fél négykor a kongresszus folytatja munkáját. A tulajdonképeni érdemleges munka ekkor fog megkezdődni, itt fognak lefolyni az egyesületi indítványok vitái, amidőn a tárgysorozaton szereplő indítványok előterjesztései felől határoz a kongresszus. Este az Apolló éttermében nagy bőripari bál lesz, amelyen a kongresszus résztvevőin kívül a hatóságok fejei és más notabilitások is megjelennek.

A székelvöldi város közönsége hagyományosan vendégszeretettel várja a vendégeket és a város vezetősége karöltve a rendezőséggel, mindent megtesz, hogy az ideérkező vendégek a legkellemesebben találják magukat a város falai között.

Bőrgyárosok és timárok kongresszusa Temesvároft

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A súlyos gazdasági viszonyok, melyek a régebben szép fejlődésnek indult bőriparunkat fejlődésében nemcsak, hogy megakadályozta, hanem az elpusztítással fenyegeti, arra kényszerítette Románia bőrgyárosait és timárait, hogy szeptember 12-én Temesváron kongresszusra jöjjenek össze, hogy ezen a kongresszuson megbeszéljék a teendő intézkedéseket, melyek alkalmasak lennének a fenyegető veszélyek elhárítására.

A kongresszust a következő tagokból álló bizottság készíti elő. Elnökök: Karres Sámuel bőrgyáros Medgyes, Dahinten Gusztáv Szászsebes, Laurentzi János Beszterce. Titkár: Kertész Miklós a Pielaria — das Leder — Bőripari szaklap szerkesztője. Az előkészítő bizottság tagjai: Krausz György, Urményi Fülöp, Dautsch Arnold, Adler Hermann, Reismann Mór, Theodorovits Milán, Koch Jakab Temesvárról, Korber Nándor, ifj. Fulajtár Dániel, Kolofon Odón, Freit-hoff Imre Nagyszentmiklósról, ifj. Os-vát Endre Zilah, Kondor Gedeon Szat-már, Schönauser Norbert, Mara József, Hausleitner Frigyes Szászrégen, dr. Jäger Gyulafehértvári, Schmidt & Wellmann Ag-nita, Bürger Ernő Nagykároly, Grünwald Márton Marosvásárhely, Gerő Test-verek, Hammer Róbert Bocsamontana, Scherg Brassó, Karres József, Czitron Benjamin, Bosner I. Medgyes, Ferentzi & Hienz Koótz & Brasoveanu, Zacharia

S. Nagyszeben, Schlandt Mór Brassó, Zimmermann I. B., Adleff Károly Seges-vár, Herskovits Adolf Szilágycseh, Blaskó György Lugos, Schuldner Gusztáv Szász-régen.

A kongresszus tárgysorozata a következő: 1. Bőrgyárosok egyesületének alakuló ülése. 2. A nyersbőrök helytelen felítésének és kezelésének megakadályozása. 3. Bőripari gépek és vegyszerek vámjának redukálása. 4. A magas nyersbőrárak. 5. Bőrárvényesek létesítése. 6. Bőripari és kereskedelmi bank alapítása. 7. Szakoktatás. 8. Szaksajtó. 9. Kemény-áru nehezítése. 10. Gyógyes felületmérés. 11. Vegyvizsgáló intézet felállítás a bőripar részére.

Az előkészítő bizottság megtette az intézkedéseket kedvezményes vasúti jegyek megszerzése érdekében. A kongresszussal egyidőben cserzőanyag, bőripari gép és vegyszerek áruminta-kiállítás lesz.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, augusztus 21

A világpiacon: A lej 2,43 és fél svájci frankra emelkedett; a többi árfolyamok nem igen változtak.

A belvöldi piacon: az irányzat lanyha, a forgalom tartózkodó. Az idegen pénznemek árfolyama a lej értékelkedésének megfelelően hanyatlott. Déli árfolyamok: egy svájci frank 41,10 lej, egy dollár 212 lej, egy olasz líra 7,05 lej, egy német márka 50,75 lej, egy dinár 3,50 lej, egy angol font 1035 lej, egy francia frank 6,15 lej, egy cseh korona 6,31 lej, egy osztrák schilling 30,15 lej, egy lejért 310 magyar korona.

A vén diák

Írta: Kosáryné Réz Lola (7)

— Jól utaztál?

— Ördögöt! — felelte haragosan. Ő azt hitte, ez a nyers, haragos hang mutatja rajta a férfiaságot.

— Ördögöt jól! En nem szivhattam, de egy kövér hölgy a vállamra könyökölve cigarettázott a nemdohányzóban egész uton. Ha szóltam neki, csak nevetett.

Legyintett s hirtelen körülnézett.

— De hol vannak a gyerekek? Meg az asszony?

Cili, aki már sietve jött vissza a fürdőszobából, mert aggódott, nem veszedkednek-e össze máris Józsi meg Gedeon, kedveskedően mondta:

— Mindjárt jönnek, mindjárt jönnek, Gedeon. A gyerekek alusznak még, de Malvinka jön már s Elvira itt is van.

Csakugyan Elvira is megjelent s Gedeonhoz járult, hogy köszönjön. De az visszakapta a kezét.

— Elvira... mi az... a hajad... mi történt a hajaddal?

Elvirában sem volt annyi bátorság, hogy megmondja az igazat. Sápadtan hebegte:

— Lepörkölte a láng... a gyertyaláng...

— Mi történt itt? — kiáltotta Gedeon s a fejéhez kapott. — Mi történt itt amíg én nem voltam itthon? Valami történt, csak ti nem akarjátok megmondani! Valami szerencsétlenség!

Cili és Elvira ijedten csitították.

— De semmi, semmi, Gedeon! A gyerekek egészségesek, alusznak. Malvinka rögtön itt lesz...

De Gedeont nem lehetett megnyugtítani.

— Itt lesz! Miért nincs máris itt! Azonnal hozzátok ide az asszonyt!

Cili és Elvira elrohantak. Garabonciás odament hozzá, szívarral kínálta, hogy lecsendesüljön.

— Parancsolsz szívat?

De Gedeon már nem tudott barátságos lenni. Már haragudott az egész világra izgatottságában megint.

— Hagyj békét! Én szegény ember vagyok ahhoz, hogy ilyen drága szívarokat szívjak.

— De hiszen — mondta Garabonciás ártatlanul — most már meg van vásárolva egyszer.

— Jó, jó. Az ember sohasem tudja, mikor mit fizet meg.

S fordult nyugtalanul hol az egyik, hol a másik ajtó felé.

Egyszerre csak kitért a lépcső felőli szárnyasajtó s bejött Cili nagyon izgatottan, rémült szemmel. Csak mako-gott.

— a... a... azonnal... Má... már jön...

— Hol jön? — ordított rá Gedeon. De hirtelen, elakadt a szava. Mert a küszöbön — Elvira vezette erőszakkal — megjelent Elvira sápadtan, lesütött szemmel.

Az igazság kedvéért meg kell jegyez-nünk, hogy Cili, Elvira meg Malvinka; míg Gedeon nem volt otthon, elhívták egy napra Poldit, a varrónőt és minden ruhájukat modernizálták. Malvinka bőve zeklőcsuhájából is testhezálló pongyola lett, s természetesen soványabbnak tűnt fel benne, mint előbb.

Gedeon rémült kétségbeeséssel meredt rá, amint lassan, lesütött szemekkel, árnyék módjára imbolyogva közeledett.

— Mi ez? — kiáltotta. — Az asszony ez? Hiszen nincs rajta egy kiló jóraváló hus! Hiszen zörögnek a csontjai! Mit csináltatok ezalatt a hét alatt az asszonnyal, míg nem voltam itthon? Hiszen ti ezt a szerencsétlen teremtést kopaltattátok!

(Folytatjuk.)

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

BAILE MONEASA

Menyháza fürdő (Arad m.)

Azok, akik pihenni és felfrissülni vágyódnak, s emellett különféle szórakozásokban (tenisz, ping-pong, csónakázás, tombola és táncestélyek, társas kirándulások stb.) is részesülni akarnak, keressék fel a természet szépségeivel, kristálytisza uszodájával, rendkívül vonzó Menyházát, mely egyike Erdély legszebb klimatikus fürdőinek.

A nyarutó Menyházán különösen szép, s hogy ez a fürdő mindenki számára könnyen hozzáférhető legyen, az utószezonban (aug. 25-től szeptember 30-ig) nyaralók részére 50%-os kedvezményt állapít meg a Fürdőigazgatóság.

Kérjen azonnal prospektust!!!

ELADO STEYER AUTO

7 tip., 6 hengeres, 6 üléses acélsztrkével fényezve, nagyon szép kivitel. Cim 8612 szám alatt a kiadóban.

Használt gépek

gyári jótállás mellett olcsón eladók.

- Francis-ikerturbina**
használható 2800—3500 másodpercenkénti liter vízmenyiség és 2.50—3.50 m. vízesés mellett. Teljesítménye 70 és 140 lóerő közt.
 - Francis-kazánturbina**
használható 250—400 másodpercenkénti liter vízmenyiség 5—10 m. vízesés mellett. Teljesítménye 12 és 40 lóerő közt.
 - Vizikerék vastengellyel,**
atmérete 5,0 m. szélesség 8,2 m. vízesés 1.5—2,0 m. Teljesítménye 50—70 lóerő.
 - Arpakása-Holländer**
dupla, 1300 mm. köátméret.
 - Arpakása-Holländer**
egyszerű, 1300 mm. köátméret.
 - Osztályozógépek,**
árpakásagyártáshoz, 3 illetve 6 féle kásának.
 - Hámozó- és hegyezőgép,**
hámozóköpeny smirglből, munkaképessége 400 kg. buza óránként.
 - Hámozó- és hegyezőgép,**
hámozóköpeny acélrótszövetből, munkaképessége 600 kg. buza óránként.
 - Tararók,**
munkaképessége 500 és 1000 kg. buza óránként.
 - Kefegépek,**
1000 és 1500 mm. dobhossza.
 - Különféle siksziták,**
szabadon lengő, 2 és 3 részü, 8. drb. szitaráma.
 - Radiál sziták,**
egyszerű és dupla, rámahossza 1800 mm.
 - Különféle lisztcilinderek,**
3 és 4 m. járgány hossza.
 - Henkel-féle daratisztítógép,**
dupla, munkaképessége 150 kg. dara óránként.
 - Benzinmotor,**
teljesítménye 8—10 PS.
 - Teherautó, 3 tonnás,**
Büssing-féle gyártmány.
 - Dinamógép,**
3 Kw., 115 Volt.
 - Forgóáramu motor,**
2 lóerő 110 Volt.
 - Fagyalugép, 150 mm. széles.**
 - Különféle transzmissziók,**
csapágyak, szíjtárcsák, kapcsolók stb.
- Gépgyár és malomépítészet**
Okl. mérnök GOLDSCHMIDT R.
8540 Brassó, Kut-utca 52 a.

Szakképzett gyakorlott főgépész

kerestetik condensációs gőzgéphez szeptember 1. belépésre. — Ajánlatok eddigi működés és fizetési igények megjelölésével a **Lovrini Henger-gőzmalom r. t.-hoz Lovrin** intézendők

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Állást keresőknek 25% engedmény.

Legkisebb hirdetés ára 60 lej.

Aróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, ahol pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak válaszbeliaggal felszerelt kérdézőkérdezőkre válaszolunk.

Gyártelep épületekkel Brassó legforgalmasabb helyén, iparvágány mellett eladó. Cim 8558 sz. alatt a kiadóban.

Vasessztergályosok és vasöntők kerestetnek azonnali belépésre. Energia Motorgyár Kolozsvár. 8545

Keresek önálló szoba- festő és mázó segédet, Csoka József, Kézdivásárhely. Érdeklődni János F. Lajosnál. 8626

Uri leány, ki Budapesten tanulmányait akarja folytatni, teljes ellátást kaphat zongora használatát Cim Beke, Tatrangeni (Tatrang). 8632

Fürdőszoba berendezés (kád stb.) megvételre kerestetik. Cim 8635 szám alatt a kiadóban.

3 nyelvet bíró megvételre kerestetik. Gyártelep részére kerestetik. Irásbeli ajánlatok kérésére ígény megjelölésével Pásztori & Hettmann Brassó, Hátulsó-u. 66. szám alatt a kiadóban.

2—4 középiskolát végzett fiú nyomdásztanulnak felvétetik a Brassó Lapok nyomdájába.

Hölgyek! Rendeljék meg azonnal a „Fünder-ujjak” című kézimunkalapot. Egy szám ára 70 lej. Portó 8 lej. Brassó Lapok Könyvosztálya

Kerthelyiség 900 □ öi belvárosban 9000 tégla 50 szeker kövel együtt 250.000 lejért eladó. Ertekezni lehet Hosszu-utca 44. az üzletben. 8627

Eladó gépek:

- 1 Buler kazán
- 1 Stabil gép 100 HP.
- 1 „ „ 400
- 1 fél Stabil gép 50 HP
- 1 „ „ 12
- 1 30 collos gatter
- 1 24 „
- 1 12 „
- 1 generator, 70 kw.

GROSS LAJOS
Vasut-utca 56.

Egy műmalom műhajtásra felszerelve 2 járat-tal, 1 henger és 1 köjarrattal hasznosbérbe kiadó. Azonnal elfoglalható. — Márton János, Csikszenttamás. 8525

Butorozatlan szoba irodának alkalmas kerestetik. Bővebbet 8616 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Cukrász segédet felvesz Mihályi cukrász Arad. 8599

Négy polgárit végzett leány **tanulónak** felvétetik. Keresztes fényképésznel. 8598

Gyakornokot kerestünk szeptember 1-i belépésre magyar, román, német nyelvtudással. Kocsis Andrá és Fiai Faárugyára Brassó. 8597

Gazdasszonyok

ne fogadjanak el mást csak a Krékne-féle **Házicukrászt** című könyvet. Ara 40—lej. Kapható mindenütt.

Két szoba, konyhás lakás kerestetik azonnalra Szentjános-utca 24. 8650

Csöplőgépekhez szükséges 8, 7, és 6 mm-es lyukasztasú új vasrostak továbbá 2 mm-es tűmag rosták kaphatók Málnássy Zsigmondnál Tg. Sácuscs. Ugyanott lencse, trieurök és egy 3-as számú buza és árpa vas-trieur eladó. 8649

Tíz üres borhordó, tartalom 536—1072 literig, jó állapotban eladó. Cim Katalin u. 29. 8641

Modern családi ház, 4 szoba, konyha, fürdő, veranda, kert. Beköltözhető, olcsón eladó. — 250000 lej, kamatra ingatlanra kiadó. Bővebbet Vár utca 47. 8648

Mindhárom nyelvet beszélő ügyes kiszolgáló leány kerestetik, jelentkezni lehet Kut-u. 23. 8647

Két lakatos tanuló teljes ellátással **felvétetik.** Völl Wilhelm lakosnál, Szentpéter 265. 8646

Méz, gyümölcs, konyha kertész állást keres. Vincelléri, s gazdai állást is elfogad. Fischer Ferenc, Skulia, jud. Timiş. 8646

Szeszgyári berendezés finomítóval vagy anélkül, egészben vagy részletekben eladó. Ertekezni a Bethlen kollégium gazdasági hivatalában. Alud-Nagvenyed. 8644

Keresünk azonnali belépésre négy kereses tűrésűkhöz egy tűtöt, stabilgéphez és egy fűrészkészítőst. Ernst és Roth Páva p. u. Zabala. 8643

Divatárutizlet felhagyás miatt főt forgalmas helyen berendezéssel azonnal eladó. Öv. Jakab István, Mercurea-Ciuc. 8642

2 szoba butorozva vagy butorozatlanul és 1 konyha kiadó. Jancsiret Schepvilla. 8640

Benzinhordó nagyobb tételeiben érkezett, „Gépvásár” Kut-u. 43. 8:39

Keresek megvételre a város központjához közel lehetőleg kontortos kisebb **családi házat** 40.000 450000 lej-es árig, készpénz fizetés mellett. Cim 8638 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Gyógyszertári jogervényesítési okiratok fordítását, hitelesítését vállalja. Fordítási Iroda, Weiss Mihály-utca 2. 8637

Két fiú kellő iskolai képzettséggel norinbergi rövid- és kézműáru nagykereskedésbe

tanulónak felvétetik.

HOLDENGRÄBER, HUTTMANN & Co.

Hirscher-utca 4.

8610

Hille-Dieselmotorok

minden nagyságban.

Egyedüli képviselők:

„Gépvásár”

Orendi, Hermann & Comp.

Kut-utca 43.

Pályázati hirdetmény

A Brassói Szabómesterek Árucarnoka pályázatot hirdet egy üzletvezetői állásra.

Miután egy jobb jövedelemmel járó állásról van szó csak megfelelő képességgel bíró kaulcióképes egyének pályázata jöhet számításba. Az állás szeptember hó folyamán foglalandó el.

A fizetési igények megnevezésével ellátott pályázatok 1926 augusztus 31-ig nyújtandók be Szabó Béni felügyelőbizottsági elnökhöz Brassó, Kapu-utca 36 szám, ugyanott nyerhető bővebb felvilágosítás is.

8652

Az igazgatóság.

Optikai szaküzlet.

Carl Illýs, (Brassó, Kapu-utca 48) vizsgázott a 2358 berlini iparkamaránál 1914. V. 14-én.

Vállal mindentéle a szakmába vágó javításokat Nagy választék mindentéle optikai cikkekben, mint: szemüvegek, nikkel-, doublé-, gyöngyház-keretben, lorgnonok. Szoba-, ablak- és fűdőthermométerek. Védőszemüvegek por és nap ellen. Színhézl, vadász és sport távcsövek stb.

A Römer vendéglőben

jó és olcsó ételek s kitűnő borok kaphatók. Állandó kosztosoknak kedvezmény. Szerda, szombat és vasárnap **elsőrangú zene.**

8651